

ΑΝΩΤΑΤΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΩΝ
ΜΕΓΑΛΩΝ
ΙΔΙΩΤΙΚΩΝ
ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΓΙΑ
ΤΗ ΤΟΠΙΚΗ
ΑΝΑΠΤΥΞΗ. Η
ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΗΣ
ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΤΗΣ
ΧΑΛΚΙΔΑΣ

ΔΑΣΚΑΛΑΚΗ ΜΑΡΙΝΑ
ΑΜ 2002304

ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ Α. ΑΛΕΞΟΠΟΥΛΟΣ

Πίνακας περιεχομένων

Εισαγωγή.....	5
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1.....	7
1.1 Η οικονομική του χώρου	7
1.2 Τοπική συγκέντρωση.....	7
1.3 Ιδιωτικές επενδύσεις στις περιφέρειες	9
1.4 Οι ανθρώπινοι πόροι στην οικονομική ανάπτυξη των περιφερειών	10
1.5 Οι επιπτώσεις της οικονομικής κρίσης στον νομό Εύβοιας	12
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2.....	14
2.1 Βιώσιμη ανάπτυξη	14
2.2 Κοινωνική Εταιρική Ευθύνη	17
2.3 Τομείς δραστηριότητας	18
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 Βιομηχανική Επένδυση στην περιοχή της Χαλκίδας.....	22
3.1 Βιομηχανική ζώνη Χαλκίδα-Θήβα-Οινόφυτα και περιβάλλον.....	23
3.2 Βιομηχανίες στην περιοχή της Χαλκίδας.....	24
3.2.1 ΑΓΕΤ ΗΡΑΚΛΗΣ	25
3.2.2 ΛΑΡΚΟ	26
3.2.3 ΝΕΟΣΕΤ	29
3.2.4 ΚΕΡΑΜΟΠΟΙΙΑ ΧΑΛΚΙΣ.....	30
3.2.5 SHELMAN S.A.....	31
3.2.6 ΔΕΗ ΑΕ.....	32
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4.....	34
Επενδύσεις Στη Ναυτιλία.....	34
4.1 Τα ναυπηγεία της Χαλκίδας	37
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5.....	39
5.1.1 ΚΟΤΙΝΟ ΑΕΒΕ	39
5.1.2 ΑΓΓΕΛΑΚΗΣ Α.Ε.....	40
5.1.3 ΑΦΟΙ ΜΙΜΙΚΟΣ Α.Ε	40

5.2	Κτηνοτροφικές μονάδες.....	41
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6 6.1 Τουρισμός και ξενοδοχειακές εγκαταστάσεις		
6.2	Εναλλακτικές μορφές τουρισμού	44
6.3	Ιαματικές πηγές.....	44
6.4	Φαράγγι Δημοσάρη.....	45
6.5	Προτεινόμενες ενέργειες για την ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού.....	45
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7 Περιβάλλον - Ανάγκη αειφόρου ανάπτυξης.....		
7.1	Οικονομικές επιπτώσεις	47
7.2	Χωροταξικές επιπτώσεις.....	48
7.3	Περιβαλλοντικές επιπτώσεις	49
7.4	Ρύπανση στα Μεσσάπια	51
7.5	Ρύπανση του Ευβοϊκού.....	52
7.6	Πρόταση βιώσιμης ανάπτυξης για την ηλεκτρική ενεργεία και τα απόβλητα των κτηνοτροφικών μονάδων.....	52
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8 Η κριτική τοποθέτηση από τους υπεύθυνους λήψης των στρατηγικών54		
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9 Συμβολή των Ιδιωτικών Επενδύσεων στην Τοπική Ανάπτυξη της Χαλκίδας.....		
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10 Συμπεράσματα - Προτάσεις.....		
10.1	Συμπεράσματα.....	61
10.2	Προτάσεις	62
10.2.1	Η κρατική πρόνοια στην περίοδο κρίσης για την Εύβοια.....	62
10.2.2	Στρατηγικοί στόχοι του δήμου Χαλκιδέων.....	63
10.2.3	Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης.....	63
Βιβλιογραφία		
Παράρτημα		

“All societies, rudimentary or developed, face the same dilemma: individuals must get together in order to benefit from the advantages of the division of labor, but various difficulties restrict the gathering of many individuals”.

Vidal de la Blache, 1921

Εισαγωγή

Η οικονομική του χώρου σε κλάδος της οικονομικής επιστήμης θεμελιώθηκε τα τελευταία τριάντα χρονιά και έφτασε ήδη σε τέτοιο επίπεδο ωριμότητας, ώστε, πέρα από τα θεωρητικά συμπεράσματα, να μπορεί να προσφέρει και συμβολή στην οικονομική διαμόρφωση του χώρου στην πράξη. Πράγματι τα περισσότερα προγράμματα περιφερειακής ανάπτυξης αρκετών χώρων βασίζονται στα πορίσματα αυτού του νέου κλάδου.

Η οικονομική ανάπτυξη και μεγέθυνση μιας περιφέρειας εξαρτάται από πολλούς παράγοντες πέραν της νεοκλασικής προσέγγισης. Ένα πανεπιστήμιο ή ένα τεχνολογικό εκπαιδευτικό ίδρυμα επί παραδείγματι αναπτύσσει μια περιοχή σε διάφορους τομείς όπως της οικονομίας, του εμπορίου, της καινοτομίας και σε άλλους ακόμα τομείς παρατηρείται μια άνθιση. Επίσης είναι πολύ συγκεκριμένοι οι λόγοι που οι βιομηχανίες εγκαθίστανται σε μια περιοχή. Τα οφέλη είναι πολλά όταν συγκεντρώνονται σε μια περιφέρεια πολύ τομείς οι οποίοι αναπτύσσονται σχεδόν πάντα ταυτόχρονα, παρόλο που είναι αρκετά δύσκολο να τους ξεχωρίσουμε και να τους μετρήσουμε.

Στο πρώτο κεφάλαιο αναλύθηκαν οι βασικές αρχές για την οικονομική του χώρου. Οι παράγοντες που επιδρούν στην δημιουργία των αστικών συγκεντρώσεων και πως επιδρούν στην οικονομική μεγέθυνση και ανάπτυξη των περιφερειών, το εμπόριο, οι επενδύσεις και οι ανθρωπινόι πόροι. Επίσης αναφέρθηκε και τι προβλήματα υπάρχουν ακριβώς σε αυτούς τους τομείς με την δεδομένη οικονομική κρίση.

Το δεύτερο κεφάλαιο αφιερώθηκε στην βιώσιμη ανάπτυξη και στην εταιρεία κοινωνικής ευθύνης. Αναλύθηκε ο ορός βιώσιμη ή αειφόρος ανάπτυξη, προκειμένου να γίνει πλήρως αντιληπτός και τεθήκαν τα όρια σε ότι έχει να κάνει με μια περιφέρεια και πως πρέπει να προσεγγίζονται τα διάφορα ενδοπεριφερειακά ζητήματα με ορούς βελτιστοποίησης. Επίσης ποια θα έπρεπε να είναι η θέση των επιχειρήσεων σε μια περιφέρεια ώστε να εξασφαλίζεται και η κερδοφορία των επιχειρήσεων αλλά και η κοινωνική ευημερία του συνόλου.

Οι βιομηχανίες και οι συνέπειες της ύπαρξής τους στην ευρύτερη περιοχή, αναφέρονται στο τρίτο κεφάλαιο.

Τα οφέλη από την ναυτιλία και τι πρέπει να κάνει το ελληνικό κράτος για να υπάρξει περαιτέρω ανάπτυξη για όλα τα λιμάνια της χώρας και ειδικά για τον νομό Εύβοιας αναπτύσσονται στο τέταρτο κεφάλαιο.

Οι λόγοι που έκλεισαν πολλές πτηνοτροφικές μονάδες και πως η κτηνοτροφία μπορεί να βοηθήσει την ανάπτυξη του νόμου αναφέρονται στο πέμπτο κεφάλαιο αυτής της εργασίας.

Όχι μόνο ο πρωτογενής τομέας πρέπει να αναπτυχθεί αλλά και ο τριτογενής έτσι ο τουρισμός και οι πιθανές προοπτικές ανάπτυξης, ερευνούνται στο έκτο κεφάλαιο.

Το περιβάλλον και η ανάγκη αειφόρου ανάπτυξης είναι καίρια σημεία για τον νομό, καθώς τα λάθη από την έντονη βιομηχανική δραστηριότητα τις δεκαετίες '80 και 90 έχουν αφήσει ανεξίτηλα σημάδια σε πολλές περιοχές του νομού. Στο έβδομο κεφάλαιο αναφέρθηκαν αυτές τις συνέπειες ποια λάθη έγιναν και δεν πρέπει να επαναληφθούν, όπως επίσης προτείνει τρόπους ώστε να αποφευχθούν ανάλογες καταστάσεις στο μέλλον.

Στο όγδοο κεφάλαιο απευθυνθήκαμε σε υπεύθυνους λήψης στρατηγικών αποφάσεων ώστε να έχουμε τη κριτική τοποθέτηση τους.

Είναι λοιπόν πια ολοφάνερο ότι η ιδιωτική επένδυση σίγουρα βοήθα έναν τόπο να αναπτυχθεί, όταν αυτή γίνεται με ελεγχόμενο τρόπο από το κράτος και εξυπηρετεί όχι μόνο τους σκοπούς του επιχειρηματία, αλλά συμβάλει και στην κοινωνική ευημερία του συνόλου. Στο ένατο κεφάλαιο της ερευνητικής αυτής απόπειρας αναφέρθηκαν τα αποτελέσματα των επενδυτικών αυτών αποπειρών. Επιπλέον τεκμηριώνει την άποψη που θέλει την Χαλκίδα και τον νομό Εύβοιας πόλο έλξης επενδύσεων και ανάπτυξης τα επόμενα δεκαπέντε χρόνια.

Το πώς οφείλει να μεριμνήσει ο κρατικός μηχανισμός σε περιόδους κρίσης για την περιοχή της Εύβοιας είναι το θέμα που διαπραγματεύεται το δέκατο κεφάλαιο. Ποιοι είναι οι στόχοι που πρέπει οι διοικητικές υπηρεσίες του νομού να θέσουν, ώστε να έχουν το καλύτερο δυνατό αποτέλεσμα και πως το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης μπορεί να συμβάλει στην επίτευξη των στόχων αυτών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

1.1 Η οικονομική του χώρου

Ο ορισμός που πρότεινε ο Nourse όπως αναφέρει ο Αργυρής(1985), βασιζόμενος στην άποψη ότι η παραδοσιακή οικονομική, παραμέλησε τη διάρθρωση της οικονομίας στο γεωγραφικό χώρο, πρότεινε τον εξής ορισμό: «οικονομική του χώρου είναι η μελέτη της χωροταξικής διάρθρωσης της οικονομίας. Είναι η μελέτη της γεωγραφικής κατανομής των συντελεστών παραγωγής που βρίσκονται σε στενότητα».

Το περιεχόμενο της οικονομικής του χώρου είναι το σύνολο των προβλημάτων που συνδέονται άμεσα ή έμμεσα με την γεωγραφική κατανομή των οικονομικών δραστηριοτήτων και συντελεστών παραγωγής για να γίνει πιο κατανοητό.

Ο χώρος εισέρχεται στις οικονομικές σχέσεις με τρεις τρόπους κατά τον Martin J. Beckman (1985):

- Συνεπάγεται τη δημιουργία μεταφορικών εξόδων για την μετακίνηση προσώπων ή πραγμάτων
- Προκαλεί επιδράσεις των οικονομικών δραστηριοτήτων πάνω σε άλλες δραστηριότητες που λαμβάνουν χώρα σε γειτονικές τοποθεσίες. Οι επιδράσεις αυτές λέγονται επιδράσεις γειτνιάσεως ή συσπειρώσεως.
- Προκαλεί ροές εισοδήματος μεταξύ διαφόρων περιοχών.

Η ανάλυση της γεωγραφικής κατανομής μπορεί να προσεγγιστεί από δυο απόψεις, την μικροοικονομική και την μακροοικονομική. Όσον αφορά τον πρώτο παράγοντα, σύμφωνα με τους τρόπους του Beckman, αποτελεί την μικροοικονομική πλευρά της χωροταξικής οικονομικής, ενώ οι δυο επόμενοι τους μακροοικονομικούς.

1.2 Τοπική συγκέντρωση

Ο Marshal το 1920, έθεσε τα θεμέλια της σύγχρονης έρευνας για τη σημασία των τοπικών συγκεντρωμένων οικονομικών σχέσεων. Εξηγεί λοιπόν την τοπική συγκέντρωση που χαρακτηρίζει τις βιομηχανικές περιοχές ως το αποτέλεσμα της έντονης και συνεχούς ροής επικοινωνίας, η οποία λαμβάνει

χώρα σε οικονομικά περιβάλλοντα που παρουσιάζουν πληθυσμιακή και συνεπώς κοινωνική πυκνότητα. Νέες μορφές παραγωγής υποστηρίζονται μέσω της επικοινωνίας αυτής, που διευκολύνει την ανταλλαγή και διάχυση γνώσης και νέων ιδεών, μέσω μη εμπορικών σχέσεων. Όπως υποστηρίζει ο Marshal, η κοινωνική πυκνότητα δηλαδή η έντονη διασύνδεση των μελών της κοινωνίας, είναι εκείνη που προκαλεί διαρροές οι οποίες στη συνέχεια έχουν ως αποτέλεσμα τη ροή ιδεών και μπορούν να χαρακτηριστούν ως «Τα μυστήρια του εμπορίου που είναι διάχυτα στην ατμόσφαιρα». Οι Brown και Duguid (2001) ανέλυσαν τα μυστήρια αυτά και έκαναν λόγο όχι μόνο για νέες μορφές γνώσης που ενισχύουν την καινοτομία προϊόντων και διαδικασιών αλλά και για τη σημασία των συνεταιριστικών δομών, των δικτύων και των συντεχνιών βιοτεχνών (guilds) που βρίσκονται σε μια περιοχή.

Σύμφωνα με την προσέγγιση του Marshal έμφαση δίνεται στις εξωτερικές οικονομίες και στις ροές της γνώσης που είναι συγκεντρωμένη τοπικά και η οποία ενισχύεται από δύο ακόμη παράγοντες:

- Τις θετικές εξωτερικές επιδράσεις που προκύπτουν από την εξειδίκευση και
- Την ανάπτυξη ενός αποθέματος (pool) εξιδανικευμένης εργασίας.

Τα παραπάνω αποτελέσματα είναι γνωστά σαν «πλεονεκτήματα από την τοπική συγκέντρωση» και είναι περιορισμένα σε συγκεκριμένο φάσμα οικονομικών δραστηριοτήτων με κατάληξη την περιφερειακή εξειδίκευση. Οι τοπικά συγκεντρωμένες επιχειρήσεις μοιράζονται και δημιουργούν τη γνώση, την εργασιακή εξιδανίκευση και την κατανομή της εργασίας μέσα σε αυτό το φάσμα δραστηριοτήτων. Στη βιβλιογραφία των οικονομικών αυτές οι οικονομίες τοπικής συγκέντρωσης (localization economies) είναι γνωστές ως εσωτερικότητες Marshal – Arrow – Romer κατά τον VanOort (2004).

Από τα τέλη του 19^{ου} και μετά, υπήρξε έντονη η αστικοποίηση και η μεγέθυνση των πόλεων. Η ανάπτυξη μίας ευρείας γκάμας οικονομικών και κοινωνικών δραστηριοτήτων περιλαμβανόταν αφήνοντας σε δεύτερη μοίρα την έννοια της ειδικευμένης πόλης η οποία για να αναπτυχθεί βασιζόταν στην συμβολή μίας ή δύο βιομηχανικών περιοχών.

Η οικονομική Γεωγραφία από τη δεκαετία του '80, λόγω του αποβιωμένου ενδιαφέροντος για τις βιομηχανικές περιοχές και τις συγκεντρώσεις υψηλής τεχνολογίας στράφηκε ξανά προς την κατεύθυνση των

πλεονεκτημάτων από την τοπική συγκέντρωση και τις «συστάδες» του Porter (1996). Οι συστάδες είναι γεωγραφικές συγκεντρώσεις διασυνδεδεμένων επιχειρήσεων και ιδρυμάτων σε ένα συγκεκριμένο τομέα. Σε αυτές ανήκουν βιομηχανίες ή άλλες οντότητες (π.χ. υπηρεσίες, υποδομές, προμηθευτές εξιδανικευμένων εξαρτημάτων κ.τ.λ.) και προωθούν τη συνεργασία μεταξύ των βιομηχανιών και όχι μόνο τον ανταγωνισμό.

1.3 Ιδιωτικές επενδύσεις στις περιφέρειες

Η εποχή μας χαρακτηρίζεται από έντονες αλλαγές στους τομείς της τεχνολογίας και των προϊόντων. Αυτή η γρήγορη εναλλαγή των συνθηκών εργασίας και της τεχνολογίας φαίνεται παντού. Ο ρόλος του κεφαλαίου στην οικονομία είναι δύσκολο να περιγραφεί καθώς ο διπλός χαρακτήρας του το κάνει από τη μία πλευρά να συμπεριφέρεται σαν προϊόν, δηλαδή να παράγεται ή καλύτερα να αναπαράγεται και από την άλλη λειτουργεί σαν πρώτη ύλη, δηλαδή είναι απαραίτητο για την αυτοεπέκτασή του.

Αυτή που μπορεί σίγουρα να περιγραφεί είναι η έννοια της επένδυσης και της κατανάλωσης αφού ότι δεν καταναλώνεται επενδύεται ή αποταμιεύεται για μεταγενέστερη κατανάλωση ή επένδυση.

Σε αυτό το σημείο πρέπει να διευκρινιστεί ότι τα νοικοκυριά δεν μπορούν να επενδύσουν παρά μόνο να αποταμιεύσουν ή να καταναλώσουν. Η επένδυση γίνεται μόνο από τις επιχειρήσεις οι οποίες θέλουν να αυξάνουν τα κέρδη τους και να επεκτείνονται διαρκώς. Εκτός από τα οφέλη που έχουν οι επιχειρήσεις από μία επιτυχημένη επένδυση και το ευρύτερο κοινωνικό σύνολο ενδέχεται να έχει οφέλη. Για παράδειγμα η εγκαθίδρυση ενός μεγάλου εργοστασίου σε μία περιοχή που πλήττεται από την ανεργία ενδέχεται να δώσει μια λύση στο πρόβλημα ανεργίας που μπορεί να παρουσιάζει μια περιφέρεια.

1.4 Οι ανθρώπινοι πόροι στην οικονομική ανάπτυξη των περιφερειών

Η ανάπτυξη των περιφερειών εξαρτάται από διάφορους παράγοντες, μεταξύ των οποίων είναι και η διαθεσιμότητα των ανθρώπινων πόρων, με την έννοια των εργασιακών ικανοτήτων (skills), η προσαρμοστικότητα των εργαζομένων και των επιχειρήσεων στις τεχνολογικές, οικονομικές, διαρθρωτικές και νομικές εξελίξεις.

Η ερήμωση των περιφερειών, μια από τις αιτίες ελλιπούς ανάπτυξής τους, αφορά την αναζήτηση εκπαιδευτικού περιβάλλοντος του οποίου η υποσχόμενη κατάληξη είναι ένα σχετικά βέβαιο και σχετικά καλύτερο εργασιακό περιβάλλον.

Ο ρόλος της εκπαίδευσης στη σύγχρονη περιφερειακή πολιτική είναι κρίσιμος καθώς τα άτομα που επενδύουν σε ανθρώπινο κεφάλαιο είναι οι ίδιοι που παράγουν την τεχνολογία και άρα τη μεγέθυνση και την ανάπτυξη των περιφερειών και των κρατών. Στις λιγότερο αναπτυγμένες περιοχές η υλοποίηση της σύγχρονης περιφερειακής πολιτικής, συναντά μια σειρά από δυσκολίες, όλες συνυφασμένες με την εκπαίδευση και την έρευνα.

Για την στελέχωση των φορέων ανάπτυξης και των επιχειρήσεων μια πρώτη απαρίθμηση των δυσκολιών περιλαμβάνει τη δυσχέρεια εξεύρεσης εξειδικευμένου προσωπικού, ιδιαίτερα στους παρακάτω τομείς όπως αναφέρονται από τον Καρανάσιο (2006).

- Χρηματοοικονομική διοίκηση.
- Διαχείριση ανθρώπινων πόρων.
- Marketing.
- Διαχείριση δικτύων.
- Επιχειρηματικό και Οικονομικό Σχεδιασμό.
- Διοίκηση πωλήσεων.
- Διοίκηση Ολικής Ποιότητας.
- Νομική προστασία σημάτων και εφευρέσεων.

- Διοίκηση διεθνών συνεργασιών.
- Διαπραγματεύσεις.
- Επικοινωνίες και δημόσιες σχέσεις.
- Διαφήμιση.
- Εφοδιαστική (Logistics).
- Διοίκηση Έρευνας και Τεχνολογίας.
- Διοίκηση Καινοτομίας.
- Διοικητική και Αναλυτική Λογιστική.

Όλες οι παραπάνω ικανότητες σε συνδυασμό με επαρκή χειρισμό ξένων γλωσσών ή τουλάχιστον της Αγγλικής.

Η έλλειψη αυτή οφείλεται στο φαύλο κύκλο που μπορεί να περιγραφεί ως έλλειψη επιχειρήσεων - έλλειψη τοπικών μελετητικών γραφείων - ελλιπής ζήτηση από την αγορά εργασίας - ελλιπής εκπαίδευση - έλλειψη εκπαιδευτικού προσωπικού με εμπειρία εφαρμογής.

Στις περιοχές που είναι ανεπτυγμένες και οι αναπτυξιακές πολιτικές σχεδιάζονται, αφενός δεν παρουσιάζονται παρόμοιες συνθήκες κι αφετέρου οι πολιτικές έχουν προκύψει από τις θετικές εμπειρίες ισότιμων εταιρικών σχέσεων μεταξύ του δημοσίου και των ιδιωτών ακόμη κι όσον αφορά τη πληρωμή των δαπανών, και τη συμμετοχή της εκπαίδευσης και της ερευνας με συστηματικό και συγκροτημένο τρόπο, ιδιαίτερα μέσα από τα «γραφεία διασύνδεσης πρακτικής άσκησης και παροχής υπηρεσιών» (liaison offices). Ο τρόπος αυτός προϋποθέτει ενεργό συμμετοχή της εκπαίδευσης όλων των βαθμίδων κι έχει παρατηρηθεί μια θετική ανατροφοδότηση του συστήματος περιφερειακής ανάπτυξης με τους παρακάτω μηχανισμούς:

Η τριτοβάθμια εκπαίδευση αποτελεί τη δεξαμενή επιστημονικού σχεδιασμού (think tank) της μέριμνας για το περιβάλλον, του τοπικού πολιτισμού, της τοπικής οικονομίας ενώ ταυτόχρονα αποτελεί τη πηγή των καινοτομιών στην επιστήμη, την παραγωγή και το εμπόριο. Σε κάθε περίπτωση δεν είναι τα θεσμικά όργανα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης σε θέση να καθορίσουν την πολιτική αλλά τα ακαδημαϊκός ενεργός πρόσωπα τα οποία θα επιλέξει ο ιδιωτικός και ο δημόσιος τομέας με βάση τις προτάσεις που υποβάλουν (proposals).

Η τριτοβάθμια εκπαίδευση αποτελεί (συνήθως) έναν άριστα εξοπλισμένο χώρο, στον οποίο μπορούν να δοκιμαστούν καινοτόμες ιδέες, να

ερευνηθεί η εφικτότητα μιας επιχειρηματικής ιδέας, να εκτελεστούν μετρήσεις και δοκιμές που απαιτούν ειδική επιστημονική γνώση κι εξοπλισμό, να σχεδιαστούν νέα προϊόντα, νέες εμπορικές δράσεις και να αναπτυχθούν νέες διεθνείς συνεργασίες. Έτσι ενώ υπηρετείται η ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας παράλληλα υπηρετείται και η εκπαίδευση των φοιτητών, αλλά και το ίδιο το προσωπικό της εκπαίδευσης συντηρεί την επαφή του με τα πραγματικά προβλήματα της παραγωγής.

Στα ΑΕΙ τέλος, είναι απαραίτητο να εκτελείται και η βασική επιστημονική έρευνα, η οποία υπηρετεί την επιστημονική ανάπτυξη, την εκπαίδευση και τη δημιουργία νέας γνώσης, ώστε με τη σειρά της να τροφοδοτήσει την εφαρμοσμένη έρευνα και την ανάπτυξη των καινοτομιών.

1.5 Οι επιπτώσεις της οικονομικής κρίσης στον νομό Εύβοιας

Η άσχημη κατάσταση που έχει δημιουργηθεί στη χώρα μας από την παγκόσμια κρίση, φυσικά δεν άφησε ανεπηρέαστη και την περιφέρεια του νομού Εύβοιας. Παρατηρούμε διάφορες επιπτώσεις στην τοπική οικονομία όπως:

1) Η παραγωγική δραστηριότητα χαρακτηρίζεται από μακρά περίοδο φθίνουσας πορείας στους περισσότερους σημαντικούς κλάδους με χρονίζοντα οργανωτικά και οικονομικά προβλήματα.

2) Απολαμβάνει μειωμένες δημόσιες επενδύσεις

3) Παρουσιάζει μακροχρόνια απουσία μεγάλων δημοσίων επενδύσεων σε υποδομές ειδικά στους τομείς των μεταφορών με αποτέλεσμα να αποθαρρύνονται και σταδιακά να απομακρύνονται οι ιδιωτικές επενδύσεις

4) Δεν υφίσταται χωροταξικός σχεδιασμός ενώ παρατηρείται υστέρηση και στον πολεοδομικό σχεδιασμό με αποτέλεσμα την αναγκαστική απομάκρυνση βιομηχανικών και τουριστικών εγκαταστάσεων,

5) Έχει υποστεί τις συνέπειες των καταστροφικών πυρκαγιών του 2007 αλλά και τις πλημμύρες του 2009.

6) Οι εγκαταστάσεις ενέργειας και τα αιολικά πάρκα στο Αλιβέρι υστερούν σε δίκτυα κυρίως Υψηλής Τάσης, με αποτέλεσμα την απαγόρευση εγκαταστάσεων φωτοβολταϊκών τόξων και τη περαιτέρω αποθάρρυνση ιδιωτικών επενδύσεων

7) Οι υποδομές τηλεπικοινωνιών κι Ευρυζωνικότητας βρίσκονται κυρίως εκτός Χαλκίδας σε νηπιακό στάδιο, γεγονός που απαγορεύει την οποιασδήποτε επένδυση ή εφαρμογή προγραμμάτων που απαιτούν προηγμένο σχεδιασμό. Στη δύσκολη κατάσταση που όλοι εφιστάμεθα, θα πρέπει να αναφερθούν και τα λίγα θετικά σημεία

- 1) Η ιδιαίτερη αντοχή των επιχειρήσεων στην μακροχρόνια κρίση που αποδίδεται εκτός από την επιχειρηματική προσπάθεια και στις δυνατότητες και την συσσωρευμένη εμπειρία των μονάδων
- 2) Η αποδοχή των ιδιωτικών επενδύσεων στο νομό και η υφιστάμενη τεχνογνωσία του ανθρώπινου δυναμικού
- 3) Η εγγύτητα με την Αττική και η ανάγκη ορθολογισμού των παραγωγικών δραστηριοτήτων στην ευρύτερη περιοχή με σεβασμό στο περιβάλλον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

2.1 Βιώσιμη ανάπτυξη

Η βιώσιμη ή αειφόρος ανάπτυξη είναι η ελληνική απόδοση της αγγλικής λέξης Sustainable development. Ο Σουμάχερ πρώτος χρησιμοποιεί τον όρο βιωσιμότητα θέλοντας να επισημάνει τους κινδύνους για το περιβάλλον και την κοινωνία που εγκυμονεί το Δυτικό οικονομικό μοντέλο.

«Ένας επιχειρηματίας ποτέ δεν θα θεωρούσε πως η επιχείρηση του είχε λύσει το πρόβλημα της παραγωγής της και θα είχε κατορθώσει να είναι βιώσιμη, αν την έβλεπε ν' αναλίσκει γοργά το κεφάλαιό της. Πώς, λοιπόν, μπορούμε να παραβλέπουμε αυτό το ζωτικής σημασίας γεγονός, όταν πρόκειται για την παμμέγιστη εκείνη επιχείρηση, την οικονομία του Διαστημόπλοιου Γη, και συγκεκριμένα, τις οικονομίες των πλούσιων επιβατών του; Το κεφάλαιο, που η φύση κι όχι ο άνθρωπος εισκομίζει στην παραγωγική διαδικασία, είναι κατά πολύ μεγαλύτερο κι εμείς δεν το αναγνωρίζουμε καν. Το μεγαλύτερο αυτό μέρος αναλίσκεται τώρα μ' έναν ρυθμό που προκαλεί δέος και να γιατί είναι εξωφρενικό σφάλμα, λες και θέλουμε να αυτοκτονήσουμε, το να πιστεύουμε και να ενεργούμε με την πεποίθηση πως το πρόβλημα της παραγωγής έχει λυθεί», όπως αναφέρει ο Σουμάχερ(1980).

Ήταν κάποια στιγμή πλέον ολοφάνερο ότι το «συσσωρευτικού μοντέλου ανάπτυξης» της Δύσης είχε διαμόρφωση μια σειρά από λάθος προτεραιότητες για την κοινωνία. Το μοντέλο ανάπτυξης αυτό είχε μετρήσιμες συνέπιες στην καταστροφή του περιβάλλοντος, την μεγέθυνση των κοινωνικών ανισοτήτων, της φτώχειας και την αύξηση του χρέους των αναπτυσσομένων χώρων. Όσον άφορα το τελευταίο, ο Νόαμ Τσόμσκι αναφέρει για την πολιτική των ΗΠΑ, «Οι ΗΠΑ ζητούν απελευθέρωση των

υπηρεσιών στον Τρίτο Κόσμο, πράγμα που θα είχε ως άμεσο αποτέλεσμα να πλημμυρίσουν και να πνιγούν όλες οι τράπεζες και τα πιστωτικά ιδρύματα του Τρίτου Κόσμου από τις δυτικές, αφού είναι τόσο πολύ πλουσιότερες και ισχυρότερες. Αυτό θα εκμηδένιζε τη δυνατότητα κάθε εθνικού προγράμματος βιομηχανικής ανάπτυξης μέσα στον Τρίτο Κόσμο. Αυτό είναι το είδος της φιλελευθεροποίησης που προτιμούν οι ΗΠΑ».

Ο Τζέφρι Σακς (2005) αναφέρει για την φτώχεια ότι «ο ένας στους έξι κατοίκους του πλανήτη μας ακόμα πασχίζει καθημερινά να καλύψει μέρος ή το σύνολο των κρίσιμων αναγκών του σε επαρκή τροφή, καθαρό πόσιμο νερό, ασφαλές κατάλυμα, υποδομές υγιεινής καθώς και πρόσβαση στη βασική υγειονομική περίθαλψη. Οι άνθρωποι αυτοί περνούν με 1 δολάριο την ημέρα, ή ακόμα λιγότερο, ενώ οι δημόσιες υπηρεσίες υγείας, εκπαίδευσης και σχεδιασμού υποδομής τους παραβλέπουν. Καθημερινά, περισσότεροι από 20.000 άνθρωποι πεθαίνουν εξαιτίας της απόλυτης φτώχειας, της έλλειψης τροφής, πόσιμου νερού, φαρμάκων ή άλλων ουσιαστικών αναγκών».

Ο Όρος «βιώσιμη ανάπτυξη» προτάθηκε για πρώτη φορά το 1980 σε ένα κείμενο του ΟΗΕ με τίτλο « Η στρατηγική της παγκόσμιας προστασίας – η προστασία των φυσικών πόρων στην υπηρεσία της βιώσιμης ανάπτυξης». Τον όρο εισήγαγαν στο κείμενο αυτό, οι συντάκτες του, το Γραφείο των Ηνωμένων Εθνών για το Περιβάλλον, η ΜΚΟ WWF και η ΜΚΟ UICN. Ωστόσο είναι η «έκθεση Μπρούντζων» του ΟΗΕ (1987) που έκανε διάσημο τον όρο Sustainable development . Εκεί ορίζεται η βιώσιμη ανάπτυξη ως «εκείνη που ανταποκρίνεται στις ανάγκες του παρόντος, χωρίς να υποθηκεύει την δυνατότητα των μελλοντικών γενεών να ικανοποιήσουν τις δικές τους ανάγκες». «Στην ευρύτερή της έννοια η βιώσιμη ανάπτυξη επιδιώκει την αρμονία μεταξύ των ίδιων των ανθρώπων και μεταξύ του ανθρώπου και της φύσης» Εκτός από το ότι η έκθεση αυτή θεωρείτε η πρώτη έκθεση διεθνούς επιτροπής που κάνει λόγο για τις ανθρωπίνες δραστηριότητες που απειλούν την Γή, επισημαίνει επίσης την ανάγκη αναδιανομής της παγκόσμιας ανάπτυξης υπέρ των λιγότερο ευνοημένων.

Συνήθως οι επιστήμονες που ασχολούνται με την βιώσιμη ανάπτυξη στοχεύουν τις έρευνες τους ή προσανατολίζουν τους στοχασμούς τους σε κάποιες προτάσεις και κάποιες βασικές αρχές που διέπουν αυτήν την

εναλλακτική μορφή ανάπτυξης. Οι προτάσεις αναφέρονται παρακάτω όπως τις ορίζει η Τσαλίκη (2009) :

- Η διατήρηση του περιβάλλοντος είναι αναπόδραστη ανάγκη λόγω της περιορισμένης ικανότητας του να αναπαράγει αέναα τους φυσικούς πόρους. Η διατήρηση αυτή πρέπει να γίνεται χωρίς την εισαγωγή κοινωνικών και οικονομικών διαστάσεων.
- Αρκετοί θεωρούν ότι πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη έμφαση στην διάσταση της βιωσιμότητας. Δηλαδή το άτομο θα πρέπει να δραστηριοποιηθεί μεμονωμένα για να έχουμε αποτελέσματα.
- Μέσω της τεχνολογικής προόδου μπορούμε να ωφεληθεί το άτομο αλλά και το περιβάλλον.
- Πολλοί ισχυρίζονται ότι η φτώχεια και η υπανάπτυξη είναι που δημιουργούν οικολογικά προβλήματα.
- Είναι απαραίτητη στις μέρες μας πια η ηθική και πνευματική μεταμόρφωση των ατόμων.
- Είναι απαραίτητη η εφαρμογή εναλλακτικών μοντέλων ανάπτυξης και αλλαγής των στόχων της κοινωνίας.

Φαίνεται παρόλα αυτά όμως ότι μια στρατηγική καθοδηγούμενη από την αγορά δεν γεφυρώνει το χάσμα μεταξύ πλούτου- φτώχειας και σπατάλης των πόρων που δημιουργεί το ίδιο σύστημα.

Η Βιώσιμη Ανάπτυξη απαιτεί αναδιοργάνωση των κοινωνικών δυνάμεων σε δημοκρατικό πλαίσιο και θα πρέπει να βασιστεί στις αρχές του καπιταλιστικού συστήματος, το οποίο όμως προκαλεί περιβαλλοντική και κοινωνική καταστροφή προς όφελος της μεγιστοποίησης του κέρδους. Κάθε μετρό περιορισμού των αρνητικών επιπτώσεων μειώνει όμως τα κέρδη. Αυτό είναι το δίλημμα που αντιμετωπίζουν οι μοντέρνες κοινωνίες, και εδώ πρέπει πρώτα να δοθεί μια απάντηση, πριν αλλάξει ριζικά ο τρόπος αντιμετώπισης της εννοίας ανάπτυξη.

Μπορούμε να έχουμε Βιώσιμη Ανάπτυξη όταν:

- Υπάρχει καλύτερος τρόπος αποτίμησης της οικονομικής προόδου, δηλαδή περιορισμός και αλλαγή του συστήματος των επιχειρήσεων
- Ενίσχυση του ρολού του κράτους (σχεδιασμός επενδύσεων και κατεύθυνση τους στην προστασία του περιβάλλοντος).
- Ενημέρωση και ενεργός ρόλος του πληθυσμού

- Επενδύσεις σε έρευνα και ανάπτυξη, ώστε να βρεθούν νέες τεχνολογίες φιλικές στο περιβάλλον. Η προσπάθεια ενισχύεται με τον συντονισμό των δράσεων αυτών από κάποιους διεθνείς οργανισμούς.

2.2 Κοινωνική Εταιρική Ευθύνη

Έτσι η Βιώσιμη Ανάπτυξη ώθησε και τις επιχειρήσεις να αναρωτηθούν την θέση τους στο κοινωνικό γίγνεσθαι έτσι αρχίζει και δημιουργείται σίγα σιγά η έννοια της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης

Μιλώντας για Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη εννοούμε την ηθική συμπεριφορά της οποιαδήποτε επιχείρησης και τις σχέσεις της με την κοινωνία. Αυτό σημαίνει τις υπεύθυνες ενέργειες, της διοίκησής της αλλά και τις σχέσεις της με άλλα ενδιαφερόμενα μέρη. Παρόλο που χρησιμοποιείται σε παγκόσμιο επίπεδο αυτός ο ορισμός δεν υπάρχει ένας κοινά αποδεκτός ορισμός. Η διαφορετικότητα των ορισμών οφείλεται στη διαφορετική φιλοσοφία, τον διαφορετικό βαθμό ανάπτυξης της κάθε χώρας και τις διαφορετικές προτεραιότητες που υπάρχουν στις διάφορες περιφέρειες.

Το Ελληνικό Δίκτυο ορίζει ως "Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη είναι η οικειοθελής δέσμευση των επιχειρήσεων για ένταξη στις επιχειρηματικές τους πρακτικές κοινωνικών και περιβαλλοντικών δράσεων, που είναι πέρα από όσα επιβάλλονται από τη νομοθεσία και έχουν σχέση με όλους όσοι άμεσα ή έμμεσα επηρεάζονται από τις δραστηριότητές τους

Ένας άλλος ορισμός έχει δοθεί από την Ευρωπαϊκή επιτροπή στην Πράσινη Βίβλο το 2001 "Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη είναι η έννοια σύμφωνα με την οποία οι επιχειρήσεις ενσωματώνουν σε εθελοντική βάση κοινωνικούς και περιβαλλοντικούς προβληματισμούς στις επιχειρηματικές τους δραστηριότητες και στις επαφές τους με άλλα ενδιαφερόμενα μέρη"

Κατά τον Novethic « Η ιδέα της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης έχει σχέση με τον τρόπο που μια εταιρία εφαρμόζει την έννοια της βιώσιμης ανάπτυξης, η οποία στηρίζεται σε τρεις πυλώνες: τον οικονομικό, τον κοινωνικό και τον περιβαλλοντικό. Η Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη υποδηλώνει ότι μια εταιρία ασχολείται σοβαρά όχι μόνον με την αποδοτικότητα και ανάπτυξη της, αλλά και τον κοινωνικό και περιβαλλοντικό αντίκτυπό της. Πρέπει επίσης να δίνει ιδιαίτερη προσοχή στους εκφραζόμενους προβληματισμούς των ενδιαφερόμενων μερών της : εργαζομένων, μετόχων, πελατών, προμηθευτών και της κοινωνίας γενικότερα».

Παρ' όλους τους διαφορετικούς ορισμούς που έχουν δοθεί υπάρχουν τρία κοινά σημεία στα οποία καταλήγουν. Το πρώτο είναι ο εθελοντικός χαρακτήρας που έχει η Ε.Κ.Ε. δηλαδή είναι όλες οι δράσεις που οι εταιρίες εφαρμόζουν πέρα από το υποχρεωτικό, το δεύτερο είναι η στενή σχέση που αναπτύσσει με την έννοια της βιώσιμης ανάπτυξης και το τρίτο ότι είναι στρατηγική επιλογή της επιχείρησης και όχι απλά δευτερεύουσα περιστασιακή επιλογή.

2.3 Τομείς δραστηριότητας

Οι τομείς εφαρμογής προγραμμάτων Ε.Κ.Ε. διακρίνονται σε εκείνους που αφορούν το εσωτερικό περιβάλλον της επιχείρησης και σε εκείνο που αφορούν το εξωτερικό της περιβάλλον.

Παρακάτω αναφέρονται οι τομείς δραστηριοποίησης και δίνονται σύντομες επεξηγήσεις για κάθε έναν από αυτούς χωριστά:

- Αποστολή, αξίες, όραμα
- Εργασιακό κλίμα
- Κοινωνικός διάλογος
- Ανθρώπινα δικαιώματα
- Ενασχόληση με τις τοπικές κοινότητες
- Ανάπτυξη τοπικών οικονομιών
- Περιβάλλον
- Αγορά
- Ηθική

Προκειμένου να γίνουμε πιο σαφής με όλα τα παραπάνω επεξηγούμε τι ακριβώς περιλαμβάνει κάθε τομέας. Έτσι η Αποστολή της εταιρείας πρέπει να μεταφέρει στον κόσμο το μοναδικό χαρακτήρα μιας επιχείρησης. Η θεμελίωση της αποστολής και η υποστήριξη των εταιρικών αξιών χαρακτηρίζουν μια επιχείρηση. Πολλοί διευθύνοντες πιστεύουν ότι δεν μπορούν να ηγηθούν μιας οργάνωσης αν οι σκοποί και οι αξίες της δεν εκφράζονται με σαφή και εμπνευσμένο τρόπο. Οι κοινωνικά υπεύθυνες εταιρίες σχεδιάζουν τις αξίες και τα οράματά τους μαζί με εκείνους που άμεσα ή έμμεσα επηρεάζονται από τις δραστηριότητές τους και τις ενσωματώνουν στις καθημερινές διαχειριστικές πρακτικές.

Όσον αφορά το εργασιακό κλίμα αυτό μπορεί να χωριστεί στους εξής παρακάτω τομείς:

- Εργασιακές συνθήκες
- Ίσες ευκαιρίες
- Κατάρτιση και επαγγελματική εξέλιξη
- Αμοιβές και παροχές

Δεδομένου ότι ο όρος "χώρος εργασίας" είναι γενικός, χρησιμοποιούνται τέσσερις συγκεκριμένες περιοχές για την περιγραφή της Ε.Κ.Ε. στο χώρο αυτό : εργασιακό περιβάλλον, αμοιβές και παροχές, ίσες ευκαιρίες και θέματα απασχολησιμότητας.

Στον τομέα του περιβάλλοντος εργασίας συμπεριλαμβάνονται όλα αυτά που έχουν να κάνουν με την ισορροπία μεταξύ εργασιακής και οικογενειακής ζωής. Δηλαδή την ασφάλεια στον εργασιακό χώρο, τον κίνδυνο για τραυματισμούς, την κάθε είδους παρενόχληση.

Είναι πολλές φορές στόχος και ανάγκη της επιχείρησης να αναπτύσσει τα στελέχη της επαγγελματικά, να καταρτίζονται μέσω της δια βίου εκπαίδευσης. Να δημιουργούνται τέτοια προγράμματα που να σπρώχνουν τα στελέχη στην έρευνα για νέες τεχνολογίες και νέες οργανωτικές αλλαγές ώστε η επιχείρηση σαν σύνολο συνεχώς να εξελίσσεται

Στον όρο "αμοιβές και παροχές" περιλαμβάνονται οι αμοιβές του προσωπικού, τα συστήματα επιβραβεύσεων, οι διευκολύνσεις που παρέχονται στο προσωπικό, ώστε να βελτιώνουν την προσωπική τους ζωή.

Ο κοινωνικός διάλογος συμπεριλαμβάνει:

- Σχέσεις με τους εκπροσώπους των εργαζομένων

> Διαχείριση αλλαγών στην επιχείρηση

Με την έννοια "Κοινωνικός Διάλογος" αναφέρεται το δικαίωμα των εργαζομένων να είναι μέλη συνδικάτων που τους εξασφαλίζουν συλλογικότητα και κοινή αντιμετώπιση διαφόρων προβλημάτων. Η συμμόρφωση με τους νόμους αλλά και οικειοθελείς δράσεις ενεργοποιούν τον κοινωνικό διάλογο σε κάθε επίπεδο, ο οποίος μπορεί να εκφράζεται μέσω της λειτουργίας Εργασιακών Συμβουλίων, διαβουλεύσεων με τους Κοινωνικούς Εταίρους κ.λπ.

Τα ανθρωπινά δικαιώματα :

- > Στο χώρο εργασίας
- > Έξω από το χώρο εργασίας
- > Παιδική εργασία / Καταναγκαστική εργασία

Ο καθορισμός αυτού του όρου αντικατοπτρίζεται στη Διακήρυξη των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων των Ηνωμένων Εθνών, η οποία είναι ευρέως γνωστή και έχει υιοθετηθεί παγκόσμια. Η έννοια περιλαμβάνει τα ανθρώπινα δικαιώματα τόσο "μέσα" στο χώρο εργασίας όσο και "έξω" από αυτόν. Το πρώτο αναφέρεται στο σεβασμό των διεθνώς συμφωνηθέντων συνθηκών εργασίας όπως η απαγόρευση κάθε μορφής διάκρισης και η ανάληψη θετικής δράσης για το σκοπό αυτό, καθώς και η ελευθερία της δημιουργίας συνδικαλιστικών κινημάτων.

Το δεύτερο αναφέρεται στον ευρύτερο αντίκτυπο των επιχειρήσεων στην κοινωνία και ασχολείται με τον κοινωνικό αποκλεισμό, τη φτώχεια, το δικαίωμα στην εκπαίδευση, στη διατροφή, στην ελευθερία και γενικότερα στο δικαίωμα της ζωής και όχι απλώς της επιβίωσης. Η "Παιδική εργασία / Καταναγκαστική εργασία" αφορά την εφαρμογή μέτρων για την καταπολέμηση της παιδικής ή και της καταναγκαστικής εργασίας.

Ενασχόληση με τις τοπικές κοινότητες

- > Συνεργασία με την κοινότητα
- > Παροχές και χορηγίες προς την κοινότητα
- > Συμμετοχή εργαζομένων

Ο όρος "Συνεργασία με τις κοινότητες" αναφέρεται σε δράσεις και πρωτοβουλίες που αναπτύσσει η επιχείρηση στην τοπική κοινότητα, σε συνεργασία με άλλους οργανισμούς για ένα σκοπό. Η επιχείρηση συνεργάζεται με την κοινότητα και επενδύει πόρους στην υποστήριξη

θεμάτων που την ενδιαφέρουν. Ο όρος "Παροχές και χορηγίες προς τις κοινότητες" αναφέρεται στις δωρεές σε χρήμα ή σε είδος και στις χορηγίες συγκεκριμένων δράσεων. Η τελευταία κατηγορία, η "συμμετοχή Εργαζομένων", αναφέρεται είτε στη συνεισφορά των εργαζομένων στην υποστήριξη νέων κατά την περίοδο της εκπαίδευσής τους ή την υποστήριξη και παρότρυνση των εργαζομένων προς τον εθελοντισμό.

Ανάπτυξη τοπικών οικονομιών

- > Δημιουργία θέσεων εργασίας και επιχειρηματικότητα
- > Απασχολησιμότητα
- > Προγράμματα για νέους

Ο όρος "Δημιουργία θέσεων εργασίας και επιχειρηματικότητα" αναφέρεται στις πρωτοβουλίες της επιχείρησης για τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας και τη βοήθεια για ανάπτυξη μικρών επιχειρήσεων.

Ο όρος "Απασχολησιμότητας" αναφέρεται στις ενέργειες και στις πρωτοβουλίες που παίρνει η επιχείρηση για την αύξηση της απασχόλησης και την βελτίωση των δεξιοτήτων των εργαζόμενων. Η τελευταία κατηγορία αναφέρεται στην υποστήριξη των νεώτερων γενεών μέσα από εκπαιδευτικές δράσεις.

Περιβάλλον

- > Βιώσιμη ανάπτυξη
- > Πράσινες δράσεις
- > Διαχείριση αποβλήτων
- > Πρόληψη από ρύπανση

Φαίνεται λοιπόν ότι η ΕΚΕ προσπαθεί να συμμετέχει σε όλα τα επίπεδα της ζωής ενός εργαζόμενου και να τα βελτιώνει. Με αυτόν τον τρόπο και βοηθού έτσι το κοινωνικό σύνολο, αλλά και την ύπαρξη της καθώς έτσι τα κέρδη της αυξάνονται.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

Βιομηχανικές Επενδύσεις στην περιοχή της Χαλκίδας

Η εξέλιξη της παραγωγικής δραστηριότητας στην Εύβοια, χαρακτηρίζεται από έντονη βιομηχανική δραστηριότητα, με πολλαπλές θετικές και αρνητικές συνέπειες, από τα τέλη της δεκαετίας του 1970 έως και τις αρχές του 1990 και την σταδιακή αλλά συνεχή οπισθοδρόμηση της τοπικής οικονομίας, η οποία από το 1998 βρίσκεται κάτω από το μέσο όρο όσον αφορά το κατά κεφαλήν εισόδημα

Η έντονη αυτή ανάπτυξη, που προσδιορίστηκε από την εντατική δραστηριότητα στην εξορυκτική βιομηχανία στην ενδοχώρα του νησιού και την μεταποίηση, στην ευρύτερη περιοχή της Χαλκίδας της Θήβας και των Οινόφυτων αλλά και του Αλιβερίου, δεν συνοδεύτηκε από τα απαραίτητα, ακόμη και στοιχειώδη έργα υποδομής. Το αποτέλεσμα δεν είναι ιδιαίτερα ενθαρρυντικό καθώς οι ανταγωνιστικές δραστηριότητες στις οποίες θα μπορούσε να στραφεί με επιτυχία η τοπική οικονομία, όπως ο τουρισμός και η αγροτική οικονομία δεν μπόρεσαν να αναπτυχθούν.

Η Εύβοια, ένα νησί 50μίλια βόρεια της Αθήνας, είναι το δεύτερο σε μέγεθος νησί μετά την Κρήτη και έχει πάνω από 750 χιλιόμετρα ακτογραμμής. Συνδέεται με δύο γέφυρες με την ηπειρωτική χώρα και ο νομός απέχει 20χλμ από την εθνική οδό που συνδέει την Αθήνα με τη Θεσσαλονίκη. Κατά τα τελευταία 10 χρόνια η κεντρική περιοχή γύρω από τη Χαλκίδα έχει αναπτυχθεί από 60.000 στους 100.000 κατοίκους και προβλέπεται η περιοχή να διπλασιάσει τον πληθυσμό της τα επόμενα 10 χρόνια.

Συνοψίζοντας θα μπορούσαμε να πούμε ότι ο νομός Εύβοιας έχει τα έξης παρακάτω δυνατά σημεία τα οποία τον βοηθούν να επεκταθεί και να είναι πόλος έλξης για διάφορες εταιρείες προκειμένου να επενδύσουν εκεί και να αναπτυχθούν ακόμα περισσότερο

- Ο πληθυσμός της κεντρικής Ευβοίας προβλέπεται ότι θα αυξηθεί από 100.000 σε 200.000 τα επόμενα 10 χρόνια.
- Συνορεύει με το νέο εθνικό δίκτυο της κεντρικής Ελλάδας.

- Απόσταση μίας ώρας από την Αθήνα (και το διεθνές αεροδρόμιο) οδικώς και με το τρένο.
- Ευκαιρίες εγκατάστασης για την τοπική και τη διεθνή αγορά
- Μαγευτικό τοπίο

Προκειμένου να υπάρξει ομαλή ανάπτυξη και να μην γίνουν πάλι τα λάθη του παρελθόντος ο νόμος Ευβοίας εφόσον είναι τόσο πλούσιος και σε ανθρώπινο δυναμικό και σε φυσικούς πόρους, ίσως πρέπει να επαναπροσδιορίσει τους στόχους του. Είναι κρίσιμο για όλες τις περιφέρειες της Ελλάδας και ιδιαίτερα για τον νομό Ευβοίας να δουν μέσα από μελέτες πιο είναι το ανταγωνιστικό τους πλεονέκτημα και να επενδύσουν σε αυτό. Είτε είναι η εργασία, είτε ο τουρισμός, η ανάπτυξη πρέπει να έλθει μέσα από την ίδια την περιφέρεια και όχι προσδοκώντας βοήθεια και χρηματοδοτήσεις από τρίτους.

Η Εύβοια έχει ανταγωνιστικά πλεονέκτημα έναντι των άλλων περιφερειών, τα οποία αναφέρονται πιο κάτω. Με βάση τις δυνατότητες του νόμου και την βοήθεια κατάλληλων ατόμων σε κατάλληλες θέσεις, δεν έχει παρά να προσδοκά την αειφόρο ανάπτυξη και την μεγέθυνση.

Άλλωστε η οικονομική επιστήμη έχει δείξει ότι όσο και αν χρηματοδοτήσεις μια περιφέρεια ή ένα κράτος, η πραγματική μεγέθυνση και ανάπτυξη έρχεται μέσα από την ίδια με έναν διαρκή αγώνα βελτιώσεις της τεχνολογίας και της παραγωγικότητας.

Οπωσδήποτε είναι σημαντική και η βοήθεια του κράτους σε αυτήν την προσπάθεια μέσα από τα προγράμματα υποστήριξης και τα διαφορά αναπτυξιακά νομοσχέδια, αλλά το όραμα και η πεποίθηση των ατόμων να περάσουν σε ένα καλύτερο επίπεδο ζωής είναι η κινητήρια δύναμη της ανάπτυξης.

3.1 Βιομηχανική ζώνη Χαλκίδα - Θήβα - Οινόφυτα και περιβάλλον.

Η εγκατάσταση βιομηχανιών στην "άτυπη" βιομηχανική ζώνη Οινοφύτων της Χαλκίδας, με το καθεστώς ασυδοσίας που επικρατούσε για χρόνια και την

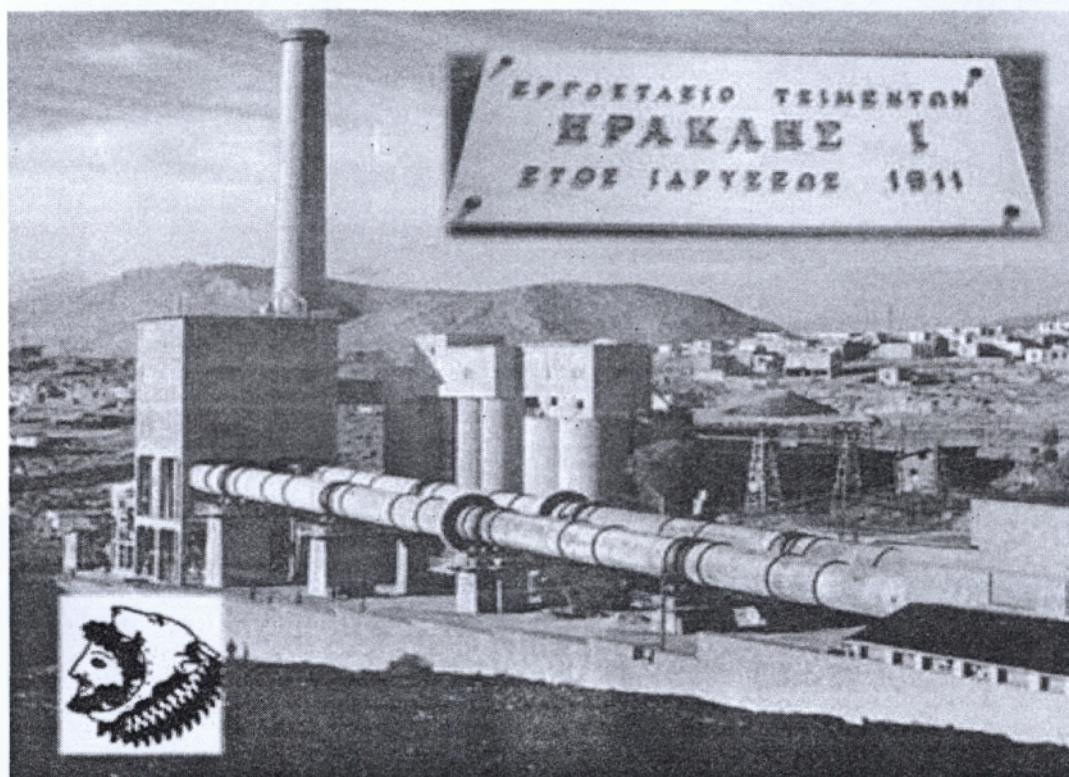
πλήρη ανυπαρξία μηχανισμών ελέγχου για την εφαρμογή της περιβαλλοντικής νομοθεσίας, είχαν ως αποτέλεσμα να επιβαρύνουν με καρκινογόνες και τοξικές ουσίες τον υδάτινο κόσμο μιας τεράστιας περιοχής, με συνέπειες που δεν μπορούν να υπολογιστούν τόσο στην δημόσια υγεία όσο και στις οικονομικές δραστηριότητες της γύρω περιοχής της Χαλκίδας. Φυσικά οι συνέπειες για την γεωργία και τον τουρισμό είναι ανυπολόγιστες. Η βιομηχανική ζώνη Χαλκίδα - Θήβα – Οινόφυτα λειτούργησε ιστορικά ως τόπος εκτόνωσης της βιομηχανίας της Αττικής κάτω από την επίδραση της γεωγραφικής διαμόρφωσης για τους αναπτυξιακούς νόμους για μεγάλο χρονικό διάστημα. Τα νέα χωροταξικά σχέδια του ΥΠΕΧΩΔΕ με στόχο για ολόκληρη την Εύβοια, και την μετατροπή της σε περιοχή εγκατάστασης και νέων βιομηχανικών μονάδων δεν έχουν διασφαλίσει τα αναγκαία μέτρα περιβαλλοντικής προστασίας και ελέγχου. Τα παραθαλάσσια χωριά δέχονται τις συνέπειες της ρύπανσης και το θαλάσσιο οικοσύστημα του Ευβοϊκού βρίσκεται στα όρια της οικολογικής καταστροφής.

3.2 Βιομηχανίες στην περιοχή τις Χαλκίδας.

Υπάρχουν αρκετές βιομηχανίες στην περιοχή της Χαλκίδας οι σημαντικότερες των οποίων παρατίθενται παρακάτω. Μέσα από τους όρους του διαπεριφερειακού εμπορίου αλλά και του διεθνούς αυτές οι βιομηχανίες βοηθούν την περιοχή στις Χαλκίδας. Καθώς οι εισαγωγές από άλλες περιφέρειες και οι εξαγωγές προς κάποιες άλλες περιφέρειες του ελλαδικού χώρου, αλλά και σε διεθνές επίπεδο, η Χαλκίδα βοηθά όχι μόνο την περιφέρεια της αλλά και συνολικά την οικονομία καθώς αυξάνεται η συνολική παραγωγικότητα σε εθνικό επίπεδο.

Παρόλο που το παραπάνω συμπέρασμα είναι λίγο παρακινδυνευμένο, καθώς για να υπάρξει τέτοιου είδους ανάπτυξη χρειάζονται πολλές άμεσες και άμεσες επενδύσεις σε υποδομές και υπηρεσίες, πράγμα που δυστυχώς δεν συμβαίνει στην περιοχή της Χαλκίδας και φυσικά ούτε στο σύνολο της χώρας.

3.2.1 ΑΓΕΤ ΗΡΑΚΛΗΣ

Η Α.Γ.Ε.Τ. ΗΡΑΚΛΗΣ είναι μέλος του Ομίλου Lafarge ενός από τους μεγαλύτερους Ομίλους δομικών υλικών παγκοσμίως, είναι με ετήσια παραγωγική δυνατότητα 9,6 εκατομμύρια τόνους ο μεγαλύτερος από τους παραγωγούς τσιμέντου στην Ελλάδα. Η Εταιρία αναπτύσσει και δραστηριότητες στους τομείς εμπορίας και παραγωγής σκυροδέματος και αδρανών υλικών, στην κατασκευή και ανέγερση μεταλλικών κατασκευών, στο βιομηχανικό αυτοματισμό, καθώς και στους τομείς μεταφορών, έρευνας και ανάπτυξης.

Βασικός στόχος της εταιρείας είναι μία δυναμική ανάπτυξη με σεβασμό στο περιβάλλον αλλά και στον άνθρωπο, ενώ ένας ακόμη βασικός στόχος είναι η βελτιστοποίηση διαδικασιών παραγωγής τσιμέντου, σκυροδέματος και άλλων δομικών υλικών.

Δραστηριότητες όπως η λιγότερο δυνατή χρήση των χρησιμοποιούμενων μη ανανεώσιμων πόρων, ο έλεγχος στο περιβάλλον για τις επιπτώσεις και η μεγαλύτερη δυνατή χρησιμοποίηση των βιώσιμων εισροών είναι καθημερινές πρακτικές που χρησιμοποιεί. Η συνεργασία της Lafarge με το WWF την έχει δεσμεύσει να ελαττώσει μέχρι το 2010 κατά 20% τις εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα ανά τόνο παραγόμενου τσιμέντου. Επίσης η ασφάλεια, η υγεία καθώς και η ευημερία των εργαζομένων είναι επίσης βασικός στόχος της Εταιρείας, η οποία δεσμεύεται να διαχειρίζεται τα θέματα αυτά αποτελεσματικά για όλες τις επιχειρηματικές δραστηριότητές της. Βασικός παράγοντας της επιτυχίας της σχετικά με την μείωση των ατυχημάτων είναι η ευαισθητοποίηση αλλά και η εκπαίδευση του προσωπικού της με στόχο τον μηδενισμό των ατυχημάτων.

3.2.2 ΛΑΡΚΟ

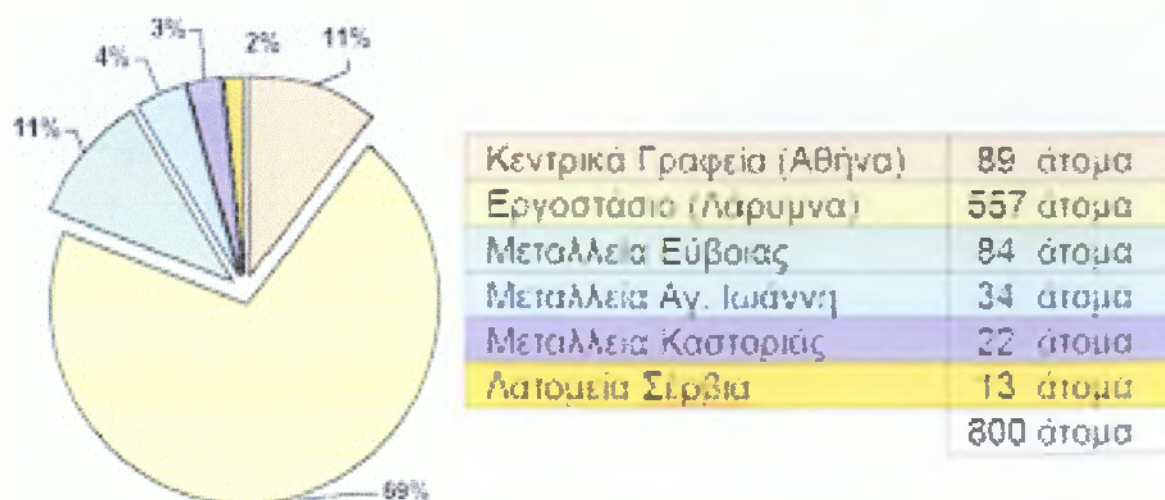
Η Γ.Μ.Μ.Α.Ε. ΛΑΡΚΟ είναι μια από τις πέντε μεγαλύτερες παραγωγούς σιδηρονικελίου στον κόσμο. Καθημερινά είναι στην πρώτη γραμμή της εκμετάλλευσης, εξόρυξης, κατεργασίας και εμπορικής διάθεσης του σιδηρονικελίου. Οι μεγαλύτεροι παραγωγοί ανοξείδωτου χάλυβα στον κόσμο εμπιστεύονται το προϊόν της το οποίο θεωρείται μοναδικό λόγω της παντελούς απουσίας άνθρακα. Αυτή η διαδικασία δημιουργεί ευθύνες για όλους του τομείς της επιχειρηματικής δραστηριότητας.

Η ΛΑΡΚΟ διαθέτει πέντε Μεταλλεία επιφανειακής εκμετάλλευσης στην περιοχή της Εύβοιας. Τα Μεταλλεία διαθέτουν σύγχρονο χωματοουργικό εξοπλισμό επιφανειακών εκμεταλλεύσεων, δύο εγκαταστάσεις θραύσης και κοσκίνισες των μεταλλευμάτων, μονάδα εμπλουτισμού και εγκαταστάσεις ομογενοποίησης και φόρτωσης πλοίων.

Για την μεταφορά του μεταλλεύματος από το Τριβείο στις εγκαταστάσεις εμπλουτισμού και ομογενοποίησης, υπάρχει ενιαίο σύστημα μεταφορικής ταινίας, μήκους 7,5 χλμ, το οποίο αξιοποιεί την υψομετρική διαφορά για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας. Η ετήσια παραγωγή ανέρχεται σε 1.2 -1.5 εκατομμύρια τόνους. Η μέση περιεκτικότητα σε νικέλιο είναι 1%-1.03%.

Πίνακας 1 απασχόληση της ΛΑΡΚΟ

Όσον αφορά την κοινωνική ευθύνη η ΛΑΡΚΟ προσβλέπει στην πρωτοπορία και καινοτομία, όχι μόνο στο επίπεδο της τεχνολογικής προόδου και εξέλιξης, αλλά και στο επίπεδο της κοινωνικής συνεισφοράς, της προστασίας και αποκατάστασης του περιβάλλοντος αλλά και της συνεχούς εκπαίδευσης και εξέλιξης του προσωπικού της. Από τους πρωταρχικούς στόχους της εταιρίας είναι η ευαισθητοποιημένη χρήση των φυσικών πόρων, συγχρόνως μέσω παράλληλων επενδύσεων στις νέες τεχνολογίες αλλά και στους ανθρώπους της.

Πολύ σημαντική και χρήσιμη η εταιρεία θεωρεί την ενσωμάτωση των αρχών βιώσιμης αιφόρου ανάπτυξης στις διαδικασίες λήψης αποφάσεις ενώ επιδιώκει ενεργά να εφαρμόζει τεχνολογίες φιλικότερες προς το περιβάλλον και στον προγραμματισμό της εφαρμογής τους.

Εικόνα 1 Τεχνική απορρύπανσης.

Πηγή: 1 www.kremaliseng.gr/drasthr_4_gr.htm

Έχει ήδη υλοποιήσει αλλά και σχεδιάζει νέα ειδικά προγράμματα προώθησης θεμάτων υγιεινής και ασφάλειας στους χώρους εργασίας, προγράμματα μείωσης των εκπεμπόμενων ρύπων, ορθολογικής και αποτελεσματικής χρήσης των φυσικών πόρων, ανακύκλωσης, χορηγιών σε δράσεις πολιτιστικού ενδιαφέροντος, χορηγιών με σκοπό την προστασία ή και αποκατάσταση του φυσικού περιβάλλοντος, αλλά και δωρεών σε σχολεία και δήμους των περιοχών στις οποίες αυτή δραστηριοποιείται.

Από τα τέλη της δεκαετίας του '70 η ΛΑΡΚΟ έδειξε στην πράξη το ενδιαφέρον και την φροντίδα της για το περιβάλλον. Έχει επενδύσει σημαντικά κεφάλαια σε πρωτοποριακά κατασκευαστικά έργα όπως:

- ✓ Κεντρική καμινάδα ύψους 155 μέτρα για να υπερπηδήσει το σημείο θερμιδικής αναστροφής.
- ✓ Ηλεκτροστατικά φίλτρα και συστήματα υγρής επικονίασης και μονάδα επεξεργασίας και ανακύκλωσης της σκόνης

- ✓ Φιλάρεσκους συνολικού εμβαδού 5.000 τ.μ. για την αποτελεσματική αποκονίωση του τμήματος των Μεταλλακτών.
- ✓ Μονάδες Βιολογικού Καθαρισμού των λυμάτων του οικισμού.
- ✓ Τη μεγαλύτερη μεταφορική ταινία της Ευρώπης για τον περιορισμό της χρήσης οχημάτων και συνακόλουθης μείωσης των εκπομπών καυσαερίων.
- ✓ Τις αναγκαίες Μονάδες αποκονίωσης στα μεταλλεία.
- ✓ Τις συστηματικές δένδροφυτεύσεις και αναπλάσεις περιοχών στα μεταλλεία.

Η Εταιρεία έχει δημιουργήσει και εφαρμόσει ένα νέο δυναμικό Σύστημα Διαχείρισης Περιβάλλοντος (Environmental Management System) με σκοπό την προστασία του περιβάλλοντος κατά τη διάρκεια των καθημερινών εργασιών.

Το Σύστημα Διαχείρισης Περιβάλλοντος περιλαμβάνει:

- ✓ Τον προσδιορισμό και την αξιολόγηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων
- ✓ Τη σύνταξη και έγκρισή των μελετών από τις Δημόσιες Αρχές πριν την έναρξη οποιονδήποτε επιχειρησιακών λειτουργιών ώστε κάθε δραστηριότητα να εκτελείται σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.
- ✓ Τη συνεχή παρακολούθηση με συνεχείς μετρήσεις, επεξεργασία και αξιολόγηση των ρύπων της ατμόσφαιρας, του εδάφους και του υπόγειου υδροφόρου ορίζοντα.
- ✓ Τη λήψη μέτρων με στόχο την ελαχιστοποίηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων.
- ✓ Την αποκατάσταση του περιβάλλοντος στις υπαίθριες εκμεταλλεύσεις με αναδασώσεις.

Όλα αυτά μεταφράζονται στην πράξη σε αφενός την περιβαλλοντική αποκατάσταση των μεταλλείων και αφετέρου στην προστασία της υγείας του προσωπικού και την ασφάλεια της εργασίας.

3.2.3 NEOSET

Η εταιρία NEOSET A.E. μετά από 26 χρόνια δραστηριοποίησης στην ελληνική αγορά είναι η μεγαλύτερη στο χώρο του επίπλου με 65 καταστήματα σε ολόκληρη την Ελλάδα. Με γνώμονα πάντα την καινοτομική προσέγγιση, η

NEOSET A.E. παρέχει ένα σύνολο προϊόντων και υπηρεσιών υψηλού επιπέδου που ανταποκρίνονται απόλυτα στις σύγχρονες απαιτήσεις των καταναλωτών.

Στη μεγάλη γκάμα των προϊόντων της περιλαμβάνονται έπιπλα οικιακά, γραφείου, κουζίνας καθώς και ξενοδοχειακού εξοπλισμού.

Οι σύγχρονες βιομηχανικές εγκαταστάσεις της NEOSET A.E στην Ελλάδα ανέρχονται στα 65.000 τμ. στεγασμένων χώρων. Η παραγωγική της δραστηριότητα στηρίζεται στη διαρκή ανανέωση του μηχανολογικού εξοπλισμού με έμφαση στην προηγμένη τεχνολογία.

Οι εταιρίες του ομίλου NEOSET είναι:

- NEOSET
- NEOSET
- ΝΕΟΚΑΤΟΙΚΕΙΝ
- ΣΚΟΥΡΟΠΟΥΛΟΣ
- NEOSET HOTEL FURNITURE
- ΝΕΟWOOD
- ΠΡΟΘΕΣΗ Α.Ε

Η δραστηριοποίηση του ομίλου στο εξωτερικό ξεκίνησε το 1990 στον Καναδά. Σήμερα ο όμιλος εξαγει προϊόντα στις χώρες, Αιθιοπία, Βουλγαρία, Καναδά, Κύπρο, Ρουμανία, Εκουαδόρ.

Σήμερα ο Όμιλος Neoset απασχολεί στο Εργοστάσιο Βασιλικό Χαλκίδας 360 άτομα ενώ συνολικά στην Ελλάδα απασχολούνται 616 άτομα.

3.2.4 ΚΕΡΑΜΟΠΟΙΙΑ ΧΑΛΚΙΣ

Η "ΧΑΛΚΙΣ" είναι η πιο μεγάλη κεραμοποιία στην Ελλάδα αλλά και μία από τις δέκα μεγαλύτερες αυτόνομες βιομηχανίες ειδών κεραμοποιίας στον κόσμο. Η βιομηχανία "Χαλκίς" διαθέτει προϊόντα που μπορούν να καλύψουν κάθε κατασκευαστική απαίτηση από τα κλασικά τούβλα ως τα δομικά υλικά.

Η «ΧΑΛΚΙΣ ΑΒΕΕ» είναι η πρώτη ελληνική βιομηχανία στον κλάδο της κεραμοποιίας που κατακτά Πιστοποιητικό Συμμόρφωσης Συστήματος Περιβαλλοντικής Διαχείρισης σύμφωνα με το πρότυπο ΕΛΟΤ EN ISO 14001. Η πιστοποίηση έγινε στο πλαίσιο της περιβαλλοντικής πολιτικής της.

3.2.5 SHELMAN S.A.

Η εταιρία SHELMAN® , η οποία ιδρύθηκε το 1962 παράγει μια ευρύτατη γκάμα προϊόντων ξύλου. Η Εταιρία διαθέτει δύο εργοστασιακά συγκροτήματα. Το πρώτο είναι στο Βασιλικό Χαλκίδας, σε ιδιόκτητο βιομηχανικό γήπεδο, συνολικού εμβαδού 395.000 τ.μ. Εντός αυτού υπάρχουν κτιριακές εγκαταστάσεις συνολικού εμβαδού 125.000 τ.μ. οι οποίες περιλαμβάνουν γραφεία, βιομηχανοστάσια και αποθηκευτικούς χώρους. Το δεύτερο βρίσκεται στην ΒΙ.ΠΕ. Κομοτηνής και είναι σε ιδιόκτητο βιομηχανικό γήπεδο έκτασης 283.980 τ.μ. με συνολική στεγασμένη επιφάνεια βιομηχανοστασίων – αποθηκών έκτασης 45.000 τ.μ.

Το Εργοστάσιο της εταιρίας στη Χαλκίδα απαρτίζεται από τις παρακάτω μονάδες:

- Μονάδα Κοντραπλακέ
- Μονάδα Μοριοσανίδων
- Μονάδα Επενδεδυμένων Επιφανειών με Μελαμίνη
- Μονάδα Επενδεδυμένων Επιφανειών με Καπλαμά
- Μονάδα Post Forming

Οι εκτεταμένες εργοστασιακές εγκαταστάσεις, οι συνεχείς επενδύσεις σε νέες τεχνολογίες, το ειδικευμένο και έμπειρο προσωπικό, αλλά κυρίως τα περισσότερα από 40 χρόνια εμπειρίας στην επεξεργασία του ξύλου, εγγυώνται προϊόντα ξύλου υψηλών προδιαγραφών και κορυφαίας ποιότητας.

3.2.6 ΔΕΗ ΑΕ

Εικόνα 2 Εργοστάσιο ΔΕΗ Αλιβερίου

Πηγή: 2 <http://gym-aliver.eyv.sch.gr/images/DEH1.jpg>

Η ΔΕΗ ήδη κατασκευάζει μία Μονάδα Συνδυασμένου Κύκλου φυσικού αερίου 417 MW και σχεδιάζει την ανάπτυξη ανθρακικής Μονάδας ισχύος περίπου 800 MW στο Αλιβέρι, ένα σημαντικό επενδυτικό σχέδιο συνολικού ύψους 1,3 δισ. ευρώ, με αυστηρούς περιβαλλοντικούς όρους και με τη χρησιμοποίηση των πλέον σύγχρονων τεχνολογιών.

Τα οφέλη από την ολοκλήρωση αυτών των επενδύσεων θα είναι πολύ σημαντικά, καθώς η κατασκευή και λειτουργία του εν λόγω έργου θα συμβάλει στην:

- Δημιουργία ενός μεγάλου αριθμού νέων θέσεων εργασίας.

- Τόνωση της τοπικής επιχειρηματικότητας.
- Αποτελεσματικότερη προστασία του Περιβάλλοντος.
- Βελτίωση του επιπέδου κοινωνικής ευημερίας των κατοίκων

Υπογραμμίζεται ότι οι εν λόγω επενδύσεις της ΔΕΗ εντάσσονται στο πλαίσιο ενός ευρύτερου σχεδίου ανάπτυξης της περιοχής, έτσι ώστε παράλληλα με τις ενεργειακές δραστηριότητες να αναπτυχθούν και άλλες ξεχωριστές οικονομικές δραστηριότητες που θα συμβάλλουν στην ανάδειξη του Αλιβερίου σε μια περιοχή πολύ υψηλών περιβαλλοντικών και ποιοτικών προδιαγραφών και πολύπλευρων οικονομικών δραστηριοτήτων.

Η υλοποίηση των ανωτέρω επενδύσεων σε συνδυασμό και με νέα μεγάλα έργα του Τομέα Μεταφοράς θα επιτρέψουν την αντικατάσταση της ήδη λειτουργούσας πετταλαιωμένης Μονάδας του Αλιβερίου, το οποίο θα αναδειχθεί σε ένα από τα πιο σημαντικά ενεργειακά κέντρα της χώρας.

Αυτές οι σημαντικές ενεργειακές επενδύσεις θα συμβάλλουν στην:

- Ενίσχυση και εκσυγχρονισμό του ηλεκτροπαραγωγικού δυναμικού της ΔΕΗ.
- Μεγαλύτερη ασφάλεια στον ενεργειακό εφοδιασμό της χώρας.
- Παροχή ηλεκτρικού ρεύματος σε νοικοκυριά και επιχειρήσεις σε ανταγωνιστικές τιμές.
- Τροφοδοσία των μη διασυνδεδεμένων νησιών με ηλεκτρικό ρεύμα από το ηπειρωτικό σύστημα.
- Ενίσχυση των Γραμμών Μεταφοράς που θα διευκολύνει την ανάπτυξη Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας στο Νομό Ευβοίας.

Η ΔΕΗ έχει ιστορικούς δεσμούς και μακροχρόνιες και εποικοδομητικές σχέσεις συνεργασίας με τους κατοίκους του Αλιβερίου, καθώς από αυτή την περιοχή ξεκίνησε τις ηλεκτροπαραγωγικές δραστηριότητες της μέσω της αξιοποίησης των κοιτασμάτων λιγνίτη από τις αρχές της δεκαετίας του 1950.

Η ΔΕΗ έχει δεσμευτεί προς τους κατοίκους του Αλιβερίου ότι θα υπάρχει συνεχής ενημέρωση για τα επενδυτικά σχέδια της επιχείρησης, καθώς η εταιρεία θεωρεί ότι η κοινωνική συναίνεση είναι απαραίτητη για την υλοποίηση των σχεδίων της. Ο στόχος της είναι η προστασία του περιβάλλοντος και η βελτίωση του επιπέδου κοινωνικής ευημερίας των κατοίκων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

Επενδύσεις Στη Ναυτιλία

Οι άμεσες ξένες επενδύσεις είναι πηγή ανάσας για τη ελληνική οικονομία και έτσι πρέπει με κάθε τρόπο το ελληνικό κράτος να τις προσελκύει. Με την προσέλκυση αμέσων ξένων επενδύσεων, γίνονται έργα ανάπτυξης αλλά χωρίς να φορολογείται ο Έλληνας πολίτης επιπλέον. Είναι λοιπόν δυνατό επιχείρημα για κάθε περιφέρεια να προσπαθεί να έχει ξένες επενδύσεις.

Η ιδιωτική επένδυση αυξάνει τις θέσεις εργασίας και επιτρέπει την ανάπτυξη της οικονομίας δημιουργώντας πολλαπλό όφελος για την χώρα και την περιφέρεια που την δέχεται, χωρίς να επιδεινώνονται τα δημοσιονομικά μεγέθη.

Ο τομέας της ναυτιλίας και η αναβάθμιση όχι μόνο των μεγαλύτερων λιμένων της χώρας αλλά και των μικρότερων κρίνεται απαραίτητη καθώς οι εξελίξεις παγκοσμίως δεν αφήνουν περιθώρια για ολιγωρίες. Κάποιοι από αυτούς αναφέρονται παρακάτω:

- Η μεγάλη οικονομική ανάπτυξη της Κίνας, της Ινδίας και των χωρών της Άπω Ανατολής με την κατακόρυφη αύξηση των εξαγωγών τους προς τη Δύση.
- Η αύξηση της αγοραστικής δύναμης των χωρών της Μαύρης Θάλασσας
- Η δημιουργία νέων ισχυρών πόλων, μέσα από τις δυνατότητες της ενοποιημένης ευρωπαϊκής αγοράς.
- Η αυξανόμενη τάση συγχωνεύσεων στις ναυτιλιακές επιχειρήσεις

Ενώ δημιουργούνται νέες ευκαιρίες παρατηρείτε ταυτόχρονα και μια αύξηση του διεθνούς ανταγωνισμού για τα ελληνικά λιμάνια καθώς η Βουλγαρία και η Ρουμανία είναι πλέον χώρες μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Όσον αφορά τα ελληνικά λιμάνια για μεταφορές και το εμπόριο μπορούμε να πούμε ότι έχουμε :

- Ανάπτυξη των θαλασσιών μεταφορών, που καλύπτουν πάνω από το 90% της μεταφοράς αγαθών παγκοσμίως, με σαφή πλεονεκτήματα, όπως είναι το

χαμηλότερο κόστος, η ταχύτητα, η εξοικονόμηση ενέργειας και η προστασία του περιβάλλοντος

- Η ραγδαία ανάπτυξη των συνδυασμένων μεταφορών και οι σημαντικές τεχνολογικές εξελίξεις
- Η οριοθέτηση και ανάπτυξη θαλάσσιων λεωφόρων, με την προοπτική δημιουργίας Ευρωμεσογειακού δικτύου
- Η αυξανόμενη ανάγκη στους τομείς των μεταφορών και του εμπορίου για ανάπτυξη πληροφοριακών συστημάτων με επιχειρησιακές και διοικητικές εφαρμογές

Έτσι οι διεθνείς λιμένες προσαρμόζονται σε Όρους υποδομών, οργάνωσης και λειτουργίας στη βάση συγκεκριμένων διεθνών και Ευρωπαϊκών Κανονισμών και προτύπων. Επίσης υπολογίζουν την μεγιστοποίηση του κοινωνικού οφέλους και προσπαθούν να αυξήσουν την ανταγωνιστικότητά τους. Φυσικά αυτή η προσπάθεια έχει να κάνει και μη την διατήρηση του κόστους σε χαμηλά επίπεδα.

Η χώρα μας επειδή βρίσκεται σε μια περιοχή του κόσμου που αναπτύσσεται ραγδαία σε αυτόν τον τομέα τα τελευταία χρόνια, η Ελλάδα θα πρέπει να δώσει ιδιαίτερη έμφαση στην ναυτιλία. Σημειώνεται ότι υπάρχει:

- Ραγδαία αυξανόμενος ρυθμός διακίνησης containers με εκτίμηση για τριπλασιασμό του την επόμενη δεκαετία.
- Έντονη ζήτηση από μεγάλες ναυτιλιακές εταιρίες για δημιουργία α ports στην ανατολική Μεσόγειο.
- Το 2007 η διακίνηση containers στη Μεσόγειο αυξήθηκε περίπου κατά 22%, ενώ η Αν. Μεσόγειος, κυρίως λόγω της Μαύρης Θάλασσας, παρουσίασε αύξηση κατά 25%.
- Σύναψη στρατηγικών συμμαχιών των ανταγωνιστικών, προς τους ελληνικούς λιμένες (Κωσταντζα, Κωνσταντινούπολη Μερσίνα, Σμύρνη), με μεγάλους Παγκόσμιους Λιμενικούς Διαχειριστές.

Παρόλο το έντονο ανταγωνιστικό περιβάλλον η ελληνική ναυτιλία κρατεί πρωταγωνιστικό ρολό στο διεθνές εμπόριο καθώς τα ελληνόκτητα πλοία αποτελούν το 50% του στόλου του συνόλου των χωρών της Ε.Ε.

Επίσης διαχειρίζεται το 23% του παγκόσμιου στόλου των πλοίων για τη μεταφορά ξηρού φορτίου και το 20%, περίπου, του στόλου των τάνκερ , το

25%, περίπου, των θαλάσσιων μεταφορών πετρελαίου προς τις ΗΠΑ και το 25% των εξαγωγών των ΗΠΑ .

Δεν είναι όμως μόνο αυτά που αναπτύσσονται από την ναυτιλία, η ελληνική ναυτιλία βοηθά την χώρα και δη της περιοχές που έχουν λιμάνια με ποικίλους τρόπους, όπως:

- Στη γεωγραφική και οικονομική συνοχή της χώρας, στην κάλυψη των νησιωτικών συγκοινωνιακών αναγκών και στην ανάπτυξη του έτερου πυλώνα της ελληνικής οικονομίας, του τουρισμού.
- Στη δημιουργία θέσεων εργασίας, που συνολικά υπολογίζονται, μόνο στο πλέγμα των ναυτιλιακών δραστηριοτήτων, στις 200.000.
- Στην ανάπτυξη των επιχειρήσεων που ασχολούνται με το εμπόριο και όχι μόνο.

Πρέπει λοιπόν να θέσει το ελληνικό κράτος συγκεκριμένους στόχους ώστε να μπορέσει όχι μόνο να επιβιώσει του σκληρού ανταγωνισμού, αλλά και να βοηθήσει τις περιφέρειες και την χώρα. Το υπουργείο εμπορικής ναυτιλίας μπορεί να θύσει τους στόχους που θα οδηγήσουν την χώρα σε ένα άλλο επίπεδο. Τέτοιοι είναι:

- Βελτίωση της παραγωγικότητας, αποδοτικότητας και ποιότητας των λιμενικών υπηρεσιών
- Εκσυγχρονισμός και ανάπτυξη των υποδομών και του εξοπλισμού
- Επένδυση σε καινοτομία και ανθρώπινο κεφάλαιο
- Αναβάθμιση του λειτουργικού πλαισίου
- Προσαρμογή του λιμενικού συστήματος στις διεθνείς προδιαγραφές και τις σύγχρονες ανάγκες του εμπορίου και των μεταφορών
- Ενοποίηση λιμένων στη βάση συνεργειών λειτουργίας
- Ανάπτυξη μεταφορικών δικτύων
- Αξιοποίηση του χρηματοδοτικού πρωτοκόλλου
- Προώθηση συνδυασμένων μεταφορών
- Αύξηση της διακίνησης containers
- Τόνωση και αξιοποίηση των ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων, ώστε να δημιουργηθεί ευνοϊκό περιβάλλον για την προσέλκυση φορτίων και συνακόλουθα για τη διεύρυνση των εμπορικών μας αγορών

- Δημιουργία των προϋποθέσεων ώστε οι εξαγωγές και εισαγωγές των αγαθών να γίνονται με ταχύτερο και οικονομικότερο τρόπο

4.1.1 Τα ναυπηγεία της Χαλκίδας

Τα Ναυπηγεία Χαλκίδας (CHALKIS SHIPYARDS S.A.) ιδρύθηκαν το 1973 από τον όμιλο ΚΑΡΡΑ. Το 1986 περιήλθαν στον έλεγχο της ΕΤΒΑ και το 1989 ενοικιάστηκαν για 10 χρόνια στα Ναυπηγεία Αυλίδας Α.Ε. εταιρεία του ομίλου ΛΕΛΑΚΗ.

Τον Ιούλιο του 1998 η ΕΤΒΑ προκήρυξε Δημόσιο Διεθνή Πλειοδοτικό Διαγωνισμό για την πώληση των Ναυπηγείων και ξεχωριστό διαγωνισμό για την πώληση της Πλωτής Δεξαμενής ΑΥΛΙΣ ο οποίος έληγε τον Αύγουστο του 1998. Στον πρώτο Διαγωνισμό υποβλήθηκε τελικά μία προσφορά συμφερόντων του μέχρι τότε ενοικιαστή Α. Λελάκη και για τον λόγο αυτό ο διαγωνισμός αυτός κηρύχθηκε μετά από λίγο άγονος.

Η ΕΤΒΑ επανέλαβε τον Διαγωνισμό πώλησης τον Νοέμβριο του 1998 με λήξη την 6 Δεκεμβρίου του 1998. Στον Διαγωνισμό αυτό υποβλήθηκαν τρεις προσφορές : Μία εταιρείας συμφερόντων του ομίλου Λελάκη μία του ομίλου Στασινόπουλου και τέλος αυτή της σημερινής ιδιοκτησίας κ. Σταύρου Ηλία η οποία και πλειοδότησε.

Η Τράπεζα κάλεσε τους ενδιαφερόμενους και σε δεύτερο κύκλο προσφορών στον οποίο οι προσφορές έγιναν σε τίμημα απολύτου μετρητοίς και στον οποίο πλειοδότησε ο κ. Ηλίας προσφέροντας το ποσό των 3 ΔΙΣ. Επιπλέον αυτού του ποσού καταβλήθηκαν και τρεις εγγυητικές συνολικού ύψους 1 δις που αφορούσαν την εξασφάλιση των θέσεων εργασίας την υλοποίηση επενδυτικών προγραμμάτων κλπ.

Τα Ναυπηγεία Χαλκίδας μεταβιβάστηκαν στην σημερινή ιδιοκτήτριά τους κ. Ηλία τον Οκτώβριο του 1999 και επαναλειτούργησαν στις αρχές του επόμενου έτους αφού από τον Απρίλιο του 1999 οι εργασίες είχαν διακοπεί.

Αυτή τη στιγμή λειτουργούν τέσσερα ναυτιλιακά πρακτορεία στην Χαλκίδα:

- ΧΑΤΖΗΒΑΓΓΕΛΗΣ & ΣΙΑ ΟΕ
- Mylaki shipping agency LTD
- Boukos dimitriou co
- Πρωτοπόρο ναυτικό πρακτορείο ΕΠΕ

Ασχολούνται με ναυτικές εργασίες και πρακτορεύσεις για όλα τα λιμάνια της Ελλάδας και του εξωτερικού. Η Mylaki Agency Shipping δημιουργήθηκε το 1982 για να προσφέρει καινούργιες υπηρεσίες στην ναυτιλιακή βιομηχανία. Διατηρεί 12 γραφεία στην Ελλάδα καθώς και σε όλα τα μεγάλα λιμάνια διαφόρων κρατών. Η έδρα της βρίσκεται στην Χαλκίδα και εκτός των πρακτορεύσεων έχει στη διάθεση της 4 δικά της πετρελαιοφόρα πλοία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

5.1 Πτηνοτροφικές μονάδες- κτηνοτροφικές μονάδες.

Όλη την δεκαετία του '70 η πτηνοτροφία ήταν ένας ραγδαία αναπτυσσόμενος κλάδος. Η περιοχή της Δίρφης, της Αρτάκης, της Μεσσαπίας, παρήγαγε τα 3/5 του λευκού κρέατος όλης της Ελλάδας. Μεγάλες πτηνοτροφικές μονάδες κάθετης παραγωγής, διοχέτευαν μόνες τους τα προϊόντα, όχι μόνο στην Αθήνα, αλλά και σε ολόκληρη την Ελλάδα. Στην Ικαρία, στη Σύμη, στην Κέρκυρα, στην Αλεξανδρούπολη, έβλεπες παντού τα φορτηγά ψυγεία και τις ευβοϊκές φίρμες. Κάθε οικογένεια είχε κι από ένα εργαζόμενο σ' αυτές τις μονάδες Κολοσσούς. Τα μικρά πτηνοτροφεία ξεφύτρωναν σα τα μανιτάρια. Μονάδες μικρές, μικρομεσαίες, καθαρά οικογενειακής εκμετάλλευσης. Κάθε χωριό είχε τέσσερις πέντε πτηνοτρόφους το λιγότερο. Από τα τέλη της δεκαετίας του '80 αρχίζει η φθίνουσα πορεία και την δεκαετία του '90 φτάνουμε στον εκφυλισμό. Η παγίδα ήταν μία και μοναδική. Ο τραπεζικός δανεισμός. Τόκοι και τόκοι υπερημερίας συν τα πανωτόκια. Υπάρχει έστω και μία επιχείρηση στο διεθνές στερέωμα που μπορεί να αντέξει επιτόκιο 35% έως 41%. Αυτή τη στιγμή οι μεγάλες πτηνοτροφικές μονάδες που υπάρχουν είναι οι εξής:

5.1.1 ΚΟΤΙΝΟ ΑΒΕΕ

Η ΚΟΤΙΝΟ ΑΒΕΕ είναι μια σύγχρονη εταιρία παραγωγής και εμπορίας πουλερικών που ιδρύθηκε το 2000. Στόχος των ιδρυτών και στελεχών της εταιρίας ήταν η ΠΟΙΟΤΗΤΑ των προϊόντων της και η ΑΣΦΑΛΕΙΑ του καταναλωτή. Γι' αυτόν ακριβώς το λόγο, η εταιρία αυτή είναι από τις πρώτες στον κλάδο που πιστοποιήθηκαν κατά ISO 9002 και η ΠΡΩΤΗ που έχει πιστοποιημένο σύστημα HACCP (Σύστημα Ανάλυσης Κινδύνων και Κρίσιμων Σημείων Ελέγχου), σύμφωνα με το πρότυπο του ΕΛΟΤ, από το Δεκέμβριο του 2001.

Πιστοποιητικά

Η εταιρία έχει εγκαταστήσει και λειτουργεί σύστημα διασφάλισης ποιότητας βάσει του προτύπου ISO 9001:2000 και σύστημα διαχείρισης της ασφάλειας των τροφίμων (HACCP) βάσει του προτύπου ΕΛΟΤ 1416:2000 το οποίο θα αντικατασταθεί το 2008 με το πρότυπο ISO 22000.

Η ΚΟΤΙΝΟ ΑΕΒΕ έχει πιστοποιηθεί και για τα δυο συστήματα από την EUROCERT A.E..

5.1.2 ΑΓΓΕΛΑΚΗΣ Α.Ε

Το 1962 ξεκίνησε η ενασχόληση της οικογένειας Αγγελάκη με την πτηνοτροφία και τη παραγωγή νωπού κρέατος. Ο Όμιλος Αγγελάκη εδρεύει στην ευρύτερη περιοχή Χαλκίδας και απασχολεί 157 άτομα.

Η μεθοδολογία πιστοποιημένης παραγωγής που χρησιμοποιεί είναι η ISO.

5.1.3 ΑΦΟΙ ΜΙΜΙΚΟΣ Α.Ε

Το 1999 ο όμιλος εταιριών του Φιλίππου εξαγόρασε την πιο ιστορική πτηνοτροφική επιχείρηση, την ΑΦΟΙ ΜΙΜΙΚΟΥ ΑΕ η οποία βρισκόταν σε καθεστώς διαχείρισης απ' την ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ. Η εξαγορά πραγματοποιήθηκε από την ΚΑΝΑΚΙ ΑΕ που ανήκε στον όμιλο και στη συνέχεια άλλαξε το όνομα της σε HELLENIC QUALITY FOODS (HQF). Αμέσως μετά την εξαγορά της ΜΙΜΙΚΟΣ προχώρησε στην κατάργηση της παραγωγής και διάθεσης ανώνυμων, ασυσκευαστων προϊόντων. Από το 2000 όλα τα προϊόντα ΜΙΜΙΚΟΣ διατίθενται μόνο συσκευασμένα. Έτσι, αυξάνεται η προστασία από τυχαιές εξωτερικές μολύνσεις, ο καταναλωτής γνωρίζει τον παραγωγό του κοτόπουλου και την προέλευσή του, καθώς και όλα τα στοιχεία του (όπως ημερομηνία σφαγής και λήξης κ.λπ.).

Πρέπει να αναφερθεί ότι μετά το νομό Ιωαννίνων, η Εύβοια διαθέτει τις μεγαλύτερες πτηνοτροφικές μονάδες της Ελλάδος, γι' αυτό και δοκιμάζεται

από τη συνεχόμενη κρίση, που άρχισε τον Οκτώβριο του 2005 με την γρίπη των πουλερικών και επεκτάθηκε εφέτος με την παγκόσμια οικονομική κρίση. Οι τιμές των ζωοτροφών έχουν αυξηθεί, όπως, επίσης, των καυσίμων, φαρμάκων και λοιπών μέσων βιοασφάλειας, ενώ οι τιμές πώλησης παραμένουν σταθερές. Αυτή η κατάσταση ανάγκασε αρκετούς παραγωγούς να παγώσουν την παραγωγή τους και μερικούς τους οδήγησε στο κλείσιμο των πτηνοτροφείων τους. Αυτό έχει αντίκτυπο σε ολόκληρη την Εύβοια, που ήδη δοκιμάζεται από την αποβιομηχάνιση και την ανεργία. Τα βασικά αιτήματα του κλάδου είναι τα εξής:

- Να καλυφθούν από το Ελληνικό Δημόσιο όλα τα δάνεια που χορηγήθηκαν στην πτηνοτροφία με την εγγύηση του Δημοσίου.
- Επιστροφή του Ειδικού Φόρου Κατανάλωσης Καυσίμων, σε ποσοστό 4% επί των τιμολογίων πώλησης πτηνοτροφικών προϊόντων.
- Εξαίρεση της φορολογίας του Ενιαίου Τέλους Ακινήτων των ΕΤΑΚ.
- Επαναφορά του μοναδικού συντελεστή καθαρού εισοδήματος στο 3%
- Να αυξηθούν οι επενδύσεις στην πτηνοτροφία.
- Άμεση εκταμίευση των εκκρεμών πληρωμών από τα σχέδια βελτίωσης που πραγματοποιήθηκαν στο Γ' ΚΠΣ.

5.2 Κτηνοτροφικές μονάδες

Είναι γνωστό ότι ο πρωτογενής τομέας αποτελεί βασική πηγή εισοδήματος και απασχόλησης για μεγάλο μέρος του πληθυσμού και ιδιαίτερα για τον νομό Εύβοιας. Παρά την συνεχή φθίνουσα πορεία του, ο πρωτογενής τομέας είναι καθοριστικός παράγοντας για την διατήρηση της κοινωνικής και οικονομικής συνοχής των περιοχών της υπαίθρου. Η κτηνοτροφία διαδραματίζει δευτερεύοντα αλλά σημαντικό ρόλο στην περιφερειακή οικονομία. Οι κύριες μορφές άσκησης της κτηνοτροφίας είναι η εκτατική που αφορά κυρίως την νομαδική προβατοτροφία που είναι συγκεντρωμένη στην ορεινή Εύβοια και η σταβλισμένη κτηνοτροφία που αφορά κυρίως τα πουλερικά και τους χοίρους και είναι συγκεντρωμένη στην κεντρική Εύβοια.

Η διάθρωση της ζωικής παράγωγης από απόψεως ζωικού κεφαλαίου παρουσιάζει σχετικές αποκλίσεις από έτος σε έτος οφειλόμενες σε

αστάθμητους παράγοντες λειτουργίας των κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων όπως :

- Στο οικονομικό περιβάλλον που αναπτύχθηκαν κύρια οι οργανωμένες κτηνοτροφικές επιχειρήσεις
- Στις έντονες πιέσεις της αγοράς, του εγχώριου ανταγωνισμού και των εισαγωγών.

Έτσι ενώ παρουσιάζεται στάσιμη η παράγωγή λευκού κρέατος, δυναμική φαίνεται η παραγωγή προϊόντων αιγοπροβατοτροφίας που στηρίζεται όμως στις Κοινοτικές ενισχύσεις. Είναι σωστό να αναφέρουμε πως η σχέση μεταξύ ακαθάριστης αξίας φυτικής παράγωγης προς ακαθάριστη αξία ζωικής παραγωγικής για τον νομό Εύβοιας είναι 50:50, ενώ σε επίπεδο χώρας αυτό το ποσοστό είναι 60:40. Είναι ολοφάνερο ότι ο νομός Εύβοιας είναι έντονα κτηνοτροφικός και μάλιστα σε επιχειρηματική μορφή, καθώς είναι βασικός τροφοδότης της Αττικής και άλλων αστικών κέντρων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

6.1 Τουρισμός και ξενοδοχειακές εγκαταστάσεις

Η πρωτεύουσα του νομού είναι χτισμένη στην Ευβοϊκή αλλά και στην Στερεοελλαδίτικη ακτή του Πορθμού του Ευρίπου, είναι η φυσική είσοδος του νομού Εύβοιας από την Στ. Ελλάδα. Είναι γνωστή για το μοναδικό, παλιρροϊκό φαινόμενο του Ευρίπου, το κάστρο του Καράμπαμπα , το τάφο του λογοτέχνη Γ. Σκαρίμπα, το Μέγαρο Κότσικα στο οποίο στεγάζεται το δημαρχείο, το Κόκκινο Σπίτι, το Σπίτι με τα Αγάλματα., τη Δημοτική Πινακοθήκη, το Ιστορικό Αρχείο και το Αρχαιολογικό και Λαογραφικό Μουσείο της. Οι επισκέπτες εύκολα μπορούν να βρουν μια όμορφη θέση στα μεγάλα ξενοδοχεία της Χαλκίδας αλλά και της γύρω περιοχής είτε για να απολαύσουν τα παραπάνω αξιοθέατα είτε για εξορμήσεις στις όμορφες παραλίες (για μπάνιο ή ψάρεμα) είτε για τις ψαροταβέρνες και τα ουζερί που κάνουν εξίσου γνωστή την πόλη. Εκτός όμως των παραπάνω καθημερινά πολιτιστικά γεγονότα (εκθέσεις ζωγραφικής, φωτογραφίας, λογοτεχνικές βραδιές κλπ), αλλά και αρκετές μεγάλες εκδηλώσεις έλκουν σημαντικούς αριθμούς επισκεπτών, για παράδειγμα η Ναυτική Εβδομάδα, το πανηγύρι της Αγ. Παρασκευής, το Αποκριάτικο Καρναβάλι κ.τ.λ.

Μεγάλα ξενοδοχεία στην περιοχή της Χαλκίδας είναι τα εξής:

- 1) Ξενοδοχείο HARA
- 2) Ξενοδοχείο John's
- 3) Ξενοδοχείο LUCY
- 4) Ξενοδοχείο Κεντρικό
- 5) Ξενοδοχείο Παλίρροια

6.2 Εναλλακτικές μορφές τουρισμού

Η νέα αντίληψη για τον τουρισμό θεωρεί σημαντικό να διαφυλαχτεί το περιβάλλον, με την ευρεία έννοια του όρου. Πρέπει επομένως να προφυλαχτούν όχι μόνο τα τοπία και οι φυσικοί χώροι αλλά επίσης και οι φυσικοί πόροι, η οικοδομημένη κληρονομιά και οι κοινωνικές και λαϊκές παραδόσεις. Προκειμένου στην ανάπτυξη των διαφόρων μορφών εναλλακτικού τουρισμού, αγροτουρισμός και αλλά, βασικός στόχος πρέπει να είναι η αξιοποίηση των φυσικών πλεονεκτημάτων της παροχής σε συνδυασμό με την διαφήμιση, την δημιουργία εγκαταστάσεων και υποδομής, την αρμονική συνεργασία του τουριστικού κλάδου , τη διατήρηση ανάδειξη και προβολή της πολιτιστικής κληρονομιάς.

Προβλέπεται η δημιουργία υποδομής για την ανάπτυξη οικολογικού πολιτιστικού, θεραπευτικού και άλλων μορφών τουρισμού μέσω ανάδειξης φυσικών και πολιτιστικών πόρων με επεμβάσεις διατήρησης και αποκατάστασης παραδοσιακών κτιρίων και παραδοσιακών οικισμών για την δημιουργία εγκαταστάσεως διανυκτερεύσεις εστίασης, αναψυχής και άλλων έργων βασικής τουριστικής υποδομής. Φυσικά δεν πρέπει να παραληφθεί και οι ορεινές και δασικές εκτάσεις της περιοχής, όπως και οι βιότοποι οι οποίοι μπορεί να αποτελέσουν σημαντικό πόλο έλξης για τους επισκέπτες.

6.3 Ιαματικές πηγές

Τα ιαματικά νερά είναι ευεργετικά για αρκετές παθήσεις. Στην Βόρεια Εύβοια υπάρχουν τα λουτρά της Αιδηψού, τα οποία είναι γνωστά για τις θεραπευτικές ιδιότητες των νερών τους, τα οποία αναβλύζουν σε μεγάλη θερμοκρασία. Στα λουτρά της Αιδηψού λειτουργούν υδροθεραπευτήρια σε ξενοδοχεία. Ανάμεσα τους είναι και το υδροθεραπευτηρίου του ΕΟΤ που διαθέτει τις πιο σύγχρονες εγκαταστάσεις στον ελληνικό χώρο. Σημαντικό απόκτημα της περιοχής είναι το νέο συγκρότημα «Θέρμαι Σύλλα»

6.4 Φαράγγι Δημοσάρη

Το φαράγγι του Δημοσάρη βρίσκεται στο Όρος Όχη. Το φαράγγι έχει μήκος 10 χλμ. Στο εσωτερικό του διέρχεται ένα μονοπάτι που διασχίζει το χωρίο Λενοσαίοι και συνεχίζει δίπλα στο ποτάμι, ενώ η γύρω περιοχή είναι γεμάτη πλατάνια. Σε αυτόν τον χώρο φωλιάζουν φιδαιοί, τσιχλογέρακα ακόμα και όρνια τα οποία απειλούνται από εξαφάνιση.

Μια καλή επένδυση είναι κάποιο οίκημα που θα φιλοξενεί επισκέπτες για πεζοπορία και άλλα συναφή σπορ. Με σεβασμό πάντα προς το περιβάλλον και την βιοποικιλότητα του χώρου, μπορούν να αναπτυχθούν διάφορες δραστηριότητες συναφείς με τον τουρισμό.

6.5 Προτεινόμενες ενέργειες για την ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού.

Ο τουρισμός σε αρκετές περιοχές είναι η κύρια αν όχι η μοναδική δύναμη και το βασικό εργαλείο προώθησης της περιφερειακής ανάπτυξης. Για αυτό και πρέπει οι στόχοι της ανάπτυξης να είναι σαφείς ώστε να μπορέσουν να στέφουν με επιτυχία. Βασικός στόχος θα πρέπει να είναι να αναπτυχθούν με τέτοιο τρόπο οι διάφορες δραστηριότητες, ώστε οι επισκέπτες να συρρέουν στην περιοχή κατά τη διάρκεια όλου του έτους (τουρισμός τεσσάρων εποχών).

Η εκάστοτε περιοχή λοιπόν θα πρέπει να προσφέρει:

- Δυνατότητες ανάπτυξης μονοπατιών και οικοτουριστών εγκαταστάσεων
- Δυνατότητες παρατήρησης χλωρίδας και πανίδας στο φυσικό τους περιβάλλον

Στα ορεινά χωριά της Εύβοιας η βλάστηση είναι πλούσια ακόμα και μέσα στα όρια των οικισμών. Έτσι η δημιουργία κλινών θα πρέπει να μεθοδευτεί με αυτόν τον τρόπο ώστε να μην υποβάθμισε την περιοχή, αλλά αντιθέτως να πλαισιώνει το φυσικό τοπίο, προσφέροντας ταυτόχρονα μια έξοδο διαφυγής από τον σύγχρονο τρόπο ζωής. Η ποικιλία και η μορφολογία του νομού Εύβοιας είναι τέτοια που ενδείκνυται για:

Φυσιολατρικό τουρισμό

- Περιήγηση περιπατητική για παρατήρηση της χλωρίδας και της πανίδας
- Ορεινή πεζοπορία
- Ορειβασία

Νέες μορφές τουρισμού :

- Τρέκινγκ: ορεινή πεζοπορία μεγάλης χρονικής διάρκειας που περιλαμβάνει διάσχιση εκτεταμένων ορεινών συγκροτημάτων
- Χιονοδρομία
- Ορεινή ποδηλασία

Εντατικές περιπέτειες:

- Αναρρίχηση
- Διάσχιση φαραγγιών
- Αλεξίπτωτο πλαγιάς
- Διάσχιση δασικών δρόμων με jeep 4x4
- Ιππασία

Οφείλεται να αναφερθεί ότι οι παρεμβάσεις που θεωρούνται για την ήπια τουριστική ανάπτυξη πρέπει να επικεντρωθούν σε μερικά πολύ βασικά σημεία:

- Αξιοποίηση, αποκατάσταση και μετατροπή παλαιών παραδοσιακών κενών κατοικιών σε ξενώνες
- Τη δημιουργία νέων ξενοδοχειακών μονάδων με σεβασμό στην αρχιτεκτονική της περιοχής και στο φυσικό περιβάλλον.
- Την βελτίωση ή και επέκταση του οδικού δικτύου.
- Την ανάδειξη των πόρων πολιτιστικής κληρονομιάς.
- Προστασία των οικολογικών πόρων και της άγριας φύσης.
- Ανάπτυξη ικανοτήτων του Ανθρώπινου Δυναμικού, άλλα και δημιουργία μηχανισμών για την υποστήριξη της διαδικασίας για ήπια οικολογική ανάπτυξη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7

Περιβάλλον - Ανάγκη αειφόρου ανάπτυξης

Οι επιπτώσεις στο νομό Εύβοιας από την βιομηχανική ανάπτυξη της ευρύτερης περιοχής Οινοφύτων - Σχηματαρίου, μπορούν να καταταγούν σε τρεις κατηγορίες. Παρόλο που τις ξεχωρίζουμε δυστυχώς οι επιπτώσεις είναι αλληλένδετες και επηρεάζονται η μια από την άλλη.

1. Οικονομικές επιπτώσεις
2. Οικιστικές χωροταξικές επιπτώσεις
3. Περιβαλλοντικές επιπτώσεις

7.1 Οικονομικές επιπτώσεις

Η Χαλκίδα είναι ένας τόπος που είχε πάντα σημαντικό εργατικό δυναμικό, που ήταν μόνιμοι κάτοικοι της περιοχής. Σταδιακά και με την κατασκευή της εθνικής Χαλκίδας - Σχηματαρίου υπήρξε αύξηση του αριθμού των εργαζομένων οι οποίοι διέμεναν κυρίως στην πόλη της Χαλκίδας. Η αστική αυτή αύξηση ήταν και αποτέλεσμα της συρρίκνωσης της βιομηχανίας της Χαλκίδας που έφερε και μείωση του προσωπικού της, οπότε και η ανάγκη για εύρεση εργασίας σε κοντινή απόσταση ήταν αναπόδραστος ανάγκη. Όμως ο αριθμός των εργαζομένων μειώθηκε κατά τα 2008 και 2009 εξαιτίας της οικονομικής κρίσης.

Έκτος από τις θετικές επιπτώσεις στους εργαζομένους και άλλοι τομείς της οικονομικής ζωής παρουσίασαν άνθιση:

- Ασχολούμενοι στον κατασκευαστικό – οικοδομικό κλάδο. Πολλοί εργάτες που κατασκεύαζαν τα εργοστάσια ή προμηθευτές δομικών υλικών ήταν κάτοικοι της Χαλκίδας.
- Μηχανουργεία που εφοδιάζουν τα εργοστάσια με προϊόντα που είναι απαραίτητα στην παραγωγική διαδικασία.
- Επαγγελματίες που παρέχουν διάφορες υπηρεσίες όπως είναι η φύλαξη των χώρων ή ο καθαρισμός τους.
- Επιστήμονες, όπως μηχανολόγοι και οικονομολόγοι που εργάζονται στις βιομηχανίες.

Ωστόσο υπάρχουν και αρνητικές συνέπειες που προέρχονται κατά κανόνα από την ρύπανση που προκαλεί η βιομηχανική περιοχή και ιδιαίτερα η ρύπανση του υδροφόρου ορίζοντα του Ευβοϊκού κόλπου, η όποια έχει σοβαρές επιπτώσεις όπως :

- Η ύπαρξη χρωμίου στο αρδευτικό νερό δημιουργεί επιφυλάξεις στο κοινό για την αγορά αγροτικών προϊόντων από μολυσμένες περιοχές.
- Υψηλές δαπάνες του κράτους και των ΟΤΑ ώστε να κάνουν νέες γεωτρήσεις προκειμένου να βρουν καθαρό νερό.
- Στους καταναλωτές και μόνιμους κατοίκους της περιοχής καθώς αναγκάζονται να αγοράζουν μεταλλικό εμφιαλωμένο νερό.

Οι επιπτώσεις της ρύπανσης είναι επίσης εμφανείς και σε άλλους τομείς καθώς είναι αποτρεπτική η αξιοποίηση των ακτών. Οι τομείς που πλήττονται επίσης είναι:

- Η αλιεία
- Ο παραθερισμός
- Η αναψυχή.
- Ο τουρισμός.

7.2 Χωροταξικές επιπτώσεις

Επειδή τα Οινόφυτα έχουν πλέον κορεστεί, δημιουργήθηκε η ανάγκη να αναπτυχθεί μια νέα περιοχή για την εγκατάσταση των βιομηχανιών. Η περιοχή της Ριτσώνας έχει αρκετά προτερήματα όπως αυτά των Οινόφυτων, δηλαδή βρίσκεται κοντά στην Αθήνα και το λιμάνι του Πειραιά και κοντά στην εθνική οδό Αθήνας- Θεσσαλονίκης. Πρέπει όμως και αυτός ο χώρος να προσεχθεί ιδιαίτερα προκειμένου να μην επαναληφθούν σημαντικά λάθη όπως στο παρελθόν.

Οι επιπτώσεις μπορούν να υπολογιστούν:

- Η σταδιακή εγκατάλειψη του πρωτογενούς τομέα για την ανεύρεση σταθερής εργασίας στην βιομηχανική περιοχή.
- Η συγκέντρωση στην Χαλκίδα με παράλληλη εγκατάλειψη της υπαίθρου

- Η επιβάρυνση του κυκλοφοριακού φόρτου για την μεταφορά των εργαζομένων.
- Η σχέση της βιομηχανικής περιοχής με τα λιμάνια του νόμου και ιδίως με το λιμάνι της Κύμης.

Οικιστικές επιπτώσεις

Η περιοχή της Χαλκίδας ενδείκνυται για την διαμονή των εργαζομένων στα Οινόφυτα και στις γύρω βιομηχανικές περιοχές, καθώς έχει μικρή απόσταση από τις περιοχές αυτές και είναι ελκυστική λόγω φυσικής ομορφιάς, κοινωνικής ζωής και παρεχόμενων υπηρεσιών. Έτσι παρατηρούνται τα εξής φαινόμενα:

- Η στέγαση όλων αυτών των εργαζομένων γίνεται κυρίως με την παράγωγη διαμερισμάτων με το σύστημα της αντιπαροχής και την κατασκευή μονοκατοικιών στα προάστια της Χαλκίδας.
- Η πρόβλεψη και κατασκευή απαραίτητης τεχνικής και κοινωνικής υποδομής(αστική οδοποιία, ύδρευση, αποχέτευση, πλατειές, σχολεία, νοσοκομεία)
- Η εξασφάλιση των μετακινήσεων τους.

7.3 Περιβαλλοντικές επιπτώσεις

Οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις οφείλονται κυρίως στην πολιτική που ακολουθήθηκε μέχρι και πρόσφατα στην διαχείριση των απόβλητων που παράγονται από τις βιομηχανίες της περιοχής. Το σοβαρό πρόβλημα στην περιοχή αρχίζει γύρω στο 1979, όταν επιτράπηκε η ρίψη απόβλητων στον Ασωπό, έστω και αν είχε προϋπόθεση να ελέγχονται οι ποσότητες χρωμίου που περιέχουν.

Η ελλιπής εφαρμογή της περιβαλλοντικής νομοθεσίας, οι πλημμελείς έλεγχοι και η μη λήψη των απαραίτητων μέτρων, αποτέλεσμα της έλλειψης πολιτικής βούλησης για την περιβαλλοντική προστασία της περιοχής, και η έλλειψη περιβαλλοντικής συνείδησης οδήγησαν στην σημερινή κατάσταση. Έτσι οι σημαντικότερες περιβαλλοντικές επιπτώσεις είναι η μόλυνση του Ευβοϊκού κόλπου και η μόλυνση του υδροφόρου ορίζοντα.

Έτσι μπορούμε να αναφέρουμε τα στοιχεία του ΤΕΕ για την ρύπανση του Ασωπού κατά το 2010. Πρώτη είναι η περιοχή της Αυλίδας που έχει τις

υψηλότερες τιμές σε ολικό χρώμιο (180 ppd) ενώ ακολουθούν οι περιοχές εκατέρωθεν του Ασωπού (40-107 ppd), του Ωρωπού(17-85 ppd) και της Αυλώνας(20-118 ppd). Γνωρίζοντας ότι τα όρια για το ολικό χρώμιο είναι μόλις 50 mg/lit γίνεται αμέσως αντιληπτό το μέγεθος του προβλήματος. Τα αποτελέσματα είναι:

- Η διακοπή της ύδρευσης από μολυσμένες γεωτρήσεις
- Η αναζήτηση εσπευσμένων λύσεων από άλλες μη μολυσμένες πηγές.
- Η ύδρευση της Αυλίδας από το υδροδοτικό σύστημα της Αθήνας που βρίσκεται σε εξέλιξη.

Δυστυχώς η μόλυνση στην Αυλίδα δεν προέρχεται μόνο από το χρώμιο αλλά και από άλλα στοιχεία όπως:

- Ολικός σίδηρος(2000 ppd)
- Νικέλιο
- Αρσενικό
- Μόλυβδος
- Ολικός οργανικός άνθρακας
- Οξυανθρακούχα ιόντα
- Νιτρικά, νιτρώδη, αμμωνιακά ιόντα που χρήζουν περαιτέρω διερεύνησης.

Οι επιπτώσεις στην υγεία των κατοίκων της Αυλίδας από την μόλυνση του υδροφόρου ορίζοντα δεν έχουν μετρηθεί μέχρι σήμερα. Έχοντας όμως υπόψη μας το προηγούμενο του εργοστασίου ΕΛΕΝΙΤ στην αντίπερα όχθη της Αυλίδας, ανησυχούμε ιδιαίτερα για το χρόνο εμφάνισης και την έκταση των επιπτώσεων. Ακαθόριστο νομοθετικά επίσης παραμένει το όριο του εξασθενούς χρωμίου στο πόσιμο νερό (υπάρχει μόνο όριο για το ολικό χρώμιο 50mg/l).

Αυτό έχει ως αποτέλεσμα να δημιουργείται ανασφάλεια στους πολίτες, επιφύλαξη τους για την καταλληλότητα των ποσίων νερών και δυσπιστία προς τις δημόσιες αρχές κατά πόσο προστατεύουν την υγεία τους.

7.4 Ρύπανση στα Μεσσάπια

Ο Δήμος Μεσσαπίας με έδρα τα Ψαχνά ευρίσκεται σε μέση απόσταση περίπου 30 χλμ βόρεια της Χαλκίδας και είναι ο μεγαλύτερος σε έκταση Δήμος της Εύβοιας. Πριν ένα περίπου χρόνο ανιχνεύθηκαν στο πόσιμο νερό ποσότητες βαρέων μετάλλων κυρίως εξασθενούς χρωμίου και νικελίου που υπερέβαιναν τα επιτρεπτά όρια. Οι εκδοχές που διατυπώθηκαν για την ύπαρξη κυρίως του εξασθενούς χρωμίου είναι:

- Μεταφορά λυματολάσπης και άλλων τοξικών αποβλήτων υγρών και στερεών από επιχειρήσεις εκτός νόμου και απόθεση της σε περιοχές του Δήμου Μεσσαπίων (λατομεία «ΛΑΡΚΟ»), εγκαταλειμμένα χοιροστάσια, απόμερες περιοχές κλπ). Το συμπέρασμα αυτό γίνεται πιο σωστό ύστερα από την σύλληψη φορτηγών που μετέφεραν απόβλητα στην περιοχή από τα Οινόφυτα
- Κατάλοιπα από τα Λατομεία της « ΛΑΡΚΟ », σε συνδυασμό με την ύπαρξη μικρολιμνών (απομεινάρια της εξορυκτικής δραστηριότητας) με αποτέλεσμα την δημιουργία του εξασθενούς χρωμίου.
- Φυσική ρύπανση ιδίως στις περιοχές που υπάρχουν σιδηρονικελιούχα κοιτάσματα και οφιόλιθος.

Είναι επίσης επιτακτική η ανάγκη λήψης άμεσων, μεσοπρόθεσμων και οργανωτικών μέτρων για την ριζική αντιμετώπιση του προβλήματος.

Πρέπει να τονιστεί ιδιαίτερα ότι το εξασθενές χρώμιο στα Μεσσάπια δεν είναι πρόβλημα μόνο για το πόσιμο νερό, αλλά και για την αγροτική παράγωγη, καθώς με το ίδιο νερό ποτίζονται και τα χωράφια. Οι πατάτες, τα κρεμμύδια και τα καρότα πλήττονται ιδιαίτερα από αυτήν την μόλυνση που σημειωτέον αποτελούν και τον κύριο όγκο της αγροτικής παράγωγης της περιοχής. Οι αρνητικές συνέπειες για την οικονομία είναι πλέον ολοφάνερες.

7.5 Ρύπανση του Ευβοϊκού

Ο Ευβοϊκός κόλπος είναι ο τελικός αποδέκτης της ρύπανσης από τα υγρά κυρίως απόβλητα, που παράγονται στη βιομηχανική περιοχή των Οινόφυτων. Σε αυτόν καταλήγει ο Ασωπός ποταμός, που επελέγη ως αποδέκτης των αποβλήτων της βιομηχανικής περιοχής. Σε αυτόν επίσης καταλήγουν οι ρύποι του επιφανειακού και του υπεδάφιου συστήματος απορροής των νερών.

Από το 2006 το ΤΕΕ Εύβοιας είχε ενδείξεις, για αύξηση της ρύπανσης του Ευβοϊκού. Η προσπάθεια που έγινε για τη διερεύνηση του θέματος, προσέκρουσε στην απουσία στοιχείων (μετρήσεων - αναλύσεων), αλλά και στην απροθυμία των Υπηρεσιών, να συμβάλουν προς την κατεύθυνση αυτή. Βέβαια η ρύπανση του Ευβοϊκού κόλπου, δεν προέρχεται μόνο από τον Ασωπό. Προέρχεται και από άλλες εστίες και αιτίες που πρέπει να καταγράφουν, να χαρτογραφηθούν, να αξιολογηθούν και να αντιμετωπισθούν. Οι αυξημένες ποσότητες βαρέων μετάλλων, που ανιχνεύονται στη θαλάσσια ζωή (π.χ. οστρακοειδή), το φαινόμενο του ευτροφισμού κλπ., αποτελούν άκρως ανησυχητικά φαινόμενα, που πρέπει να μας προβληματίσουν και να μας αφυπνίσουν. Ο Ευβοϊκός κόλπος αποτελεί πηγή ζωής και σημαντικότερο οικονομικό πόρο (αλιεία, τουρισμός, παραθερισμός, αναψυχή κλπ), όχι μόνο για την Εύβοια, αλλά και για την Βοιωτία, την Αττική, και τη Φθιώτιδα.

7.6 Πρόταση βιώσιμης ανάπτυξης για την ηλεκτρική ενεργεία και τα απόβλητα των κτηνοτροφικών μονάδων.

Είναι κρίσιμο να αναφερθεί ότι όσον αφορά την κτηνοτροφία μπορεί να υπάρξει μια συνεργασία της ΔΕΗ ή κάποιου άλλου φορέα ίσως ιδιωτικού, ώστε τα απόβλητα της κτηνοτροφίας να τα επεξεργάζονται για την παραγωγή ηλεκτρικής ενεργείας.

Φαίνεται από έρευνες ότι ηλεκτρικό ρεύμα αξίας τουλάχιστον 156 εκατομμυρίων ευρώ κρύβεται στην κοπριά και τα οργανικά απόβλητα που παράγονται στις ελληνικές κτηνοτροφικές μονάδες κάθε χρόνο.

Επιπλέον, με την αξιοποίηση των εν λόγω καυσίμων θα μπορούσε να παραχθεί και θέρμανση για τις ανάγκες μίας ολόκληρης πόλης, ενώ ταυτόχρονα θα μειώνονταν αισθητά οι εκπομπές μεθανίου που ενισχύουν το φαινόμενο του θερμοκηπίου και θα περιοριζόταν η ρύπανση των επιφανειακών και υπόγειων υδάτων από την ανεξέλεγκτη διάθεση των ακαθαρσιών.

Σύμφωνα με τις έρευνες του κ. Χρήστου Ζαφείρη, υπεύθυνου Δέσμης Έργων Βιοαερίου στο Κέντρο Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας, κάθε χρόνο στα ελληνικά βουστάσια, χοιροτροφεία, σφαγεία και τυροκομεία προκύπτουν «17 εκατομμύρια τόνοι οργανικών αποβλήτων που μπορούν με τη διαδικασία της αναερόβιας χώνευσης να παράγουν βιοαέριο ικανό να τροφοδοτήσει μονάδες παραγωγής ηλεκτρισμού και θερμότητας, συνολικής ισχύος 350 MW»- όσο δηλαδή ένα μεγάλο εργοστάσιο της ΔΕΗ.

Πάνω από το 80% των ποσοτήτων «καυσίμου» παράγονται από τα 727.040 βοοειδή που βρίσκονται στα 32.875 βουστάσια της χώρας.

Όπως επισημαίνει ο κ. Ζαφείρης, στη χώρα μας θα μπορούσαν να δημιουργηθούν 10 κεντρικές μονάδες σε περιοχές που παρουσιάζουν μεγάλο δυναμικό οργανικών αποβλήτων έτσι ώστε να αποφεύγεται η ρύπανση, ενώ παράλληλα το κόστος των μεταφορικών του «καυσίμου» να παραμένει χαμηλό.

Οι πλέον κατάλληλοι νομοί για τη δημιουργία μονάδων βιοαερίου είναι οι εξής: Θεσσαλονίκης, Τρικάλων, Καρδίτσας, Λάρισας, Εύβοιας, Βοιωτίας, Πρέβεζας, Άρτας, Έβρου και Ημαθίας», αναφέρει στα «ΝΕΑ» ο επιστήμονας του Κέντρου Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας και εξηγεί ότι όφελος επίσης υπάρχει στο ιδιαίτερα αποδοτικό λίπασμα που δημιουργείται από την όλη διαδικασία: «Το λίπασμα που παράγεται από τις μονάδες βιοαερίου κοστίζει περίπου 40 ευρώ ανά τόνο και είναι 20% πιο αποδοτικό από το οργανοφωσφορικό που κυκλοφορεί στην αγορά με τιμή 350 ευρώ ανά τόνο. Από τις ποσότητες οργανικών αποβλήτων που οδηγούνται στις μονάδες για παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας υπολογίζεται ότι περίπου το 10% γίνεται στερεό λίπασμα», λέει ο κ. Ζαφείρης.

Αυτό σημαίνει ότι αν στις μονάδες βιοαερίου παράγονται 1.700.000 τόνοι λιπάσματος ετησίως, προκύπτει επιπλέον όφελος της τάξεως των 527 εκατομμυρίων ευρώ από την εξοικονόμηση των 310 ευρώ ανά τόνο λιπάσματος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8 Η κριτική τοποθέτηση από τους υπεύθυνους λήψης των στρατηγικών

Στα πλαίσια της εργασίας αυτής θεώρησα σκόπιμο να έρθω σε επαφή με τοπικούς φορείς της πόλης για να τους ρωτήσω εάν τελικά η βιομηχανοποίηση της περιοχής έχει τελικά οφέλη για τη Χαλκίδα αλλά και ποιες είναι οι συνέπειες.

Ένας από τους ανθρώπους που επικοινωνήσα ονομάζεται Φάνης Σπανός. Το επάγγελμα του είναι πολιτικός μηχανικός και αποφάσισε να ασχοληθεί με τα κοινά στις 14 Νοέμβριου 2010, ημερομηνία κατά την οποία ορίστηκε δημοτικός σύμβουλος στο νέο Καλλικρατικό δήμο της Χαλκίδας.

Η Εύβοια στο β' μισό του 20^{ου} αιώνα διήλθε μια φάση έντονης βιομηχανικής ανάπτυξης, εντονότερη, μάλιστα από τον ούτως ή άλλως υψηλό γενικό μέσο όρο που είχε η χώρα κατά τις δεκαετίες του '50, '60 και '70. Κατά τον Κ. Φάνη Σπανό στην ανάπτυξη συνέβαλε τόσο η δημιουργία νέων βιομηχανιών, όπως οι όμιλοι Σκαλιστήρη και Μποδοσάκη, όσο και η επέκταση δραστηριοτήτων των ήδη υπάρχουσων, όπως η ΔΑΡΙΓΚ και τα Τσιμέντα Χαλκίδας. Ακόμη, συνέβαλαν τόσο οι βιομηχανίες μεγάλης κλίμακας όπως οι προαναφερθείσες, όσο και μικρότερες που εμφανίστηκαν όμως πιο μαζικά. Εξήγησε ότι σε μια προσπάθεια αξιολόγησης του ρόλου της βιομηχανικής ανάπτυξης στην Εύβοια, δόκιμο είναι ο ρόλος αυτός να εξεταστεί από επιμέρους σκοπιές και πολυπαραμετρικά. Ξεκίνησε βλέποντας το θέμα από οικονομικής σκοπιάς, όπου κατά τη κρίση του αναμφίβολα οι βιομηχανίες, τόνωσαν ιδιαιτέρως την οικονομία του νησιού καθώς τα προϊόντα τους απορροφούνταν από την αγορά όλης της χώρας και του εξωτερικού, ενώ παράγονταν από πρώτες ύλες, αναλώσιμα και εργασία τοπικής προέλευσης.

Αυτό επομένως κατά τον κ. Σπανό συνδέεται και με την απασχόληση η οποία εντάθηκε σε μια εποχή μάλιστα όπου ο μεν αγροτικός πληθυσμός από οικονομικής σκοπιάς υποαπασχολείτο, ο δε αστικός πληθυσμός βίωνε μεταπολεμική στασιμότητα.

Σχετικά με την αστικοποίηση τόνισε πως σε κάθε περίπτωση μια βιομηχανία δημιουργεί πέριξ αυτής ολόκληρα συστήματα ιδιωτικών και δημοσίων υποδομών, όπως νέες κατοικίες, καταστήματα, υπηρεσίες, αλλά και οδικά δίκτυα κ.α. Αυτό συνέβη χαρακτηριστικά και στην Εύβοια που κατά τόπους αστικοποιήθηκε έντονα. Από την άλλη μεριά και ως είθισται, η βιομηχανία αποθάρρυνε επενδύσεις τουριστικής και πολιτιστικής ανάπτυξης. Αυτό συνέβη αφενός μεν επειδή οι βιομηχανικές περιοχές δεν είναι τουριστικά ελκυστικές, αφετέρου επειδή δεν θα μπορούσε το νησί να απορροφήσει από άποψης παραγωγικών συντελεστών (εργασία, κεφάλαια κλπ) δύο ξεχωριστούς ισχυρούς πόλους ανάπτυξης ταυτόχρονα.

Όσον αφορά την ερώτηση μας που αφορούσε το περιβάλλον, υποστήριξε πως οι βιομηχανίες σε εποχές μηδενικού ελέγχου υποβάθμισαν πολύ το τοπικό περιβάλλον, τόσο το γήινο, όσο και το υδάτινο και τον αέρα, ωστόσο σήμερα, γίνονται εθελούσιες και επιβεβλημένες προσπάθειες αναστροφής αυτής της τάσης.

Τέλος, όσον αφορά το βιοτικό επίπεδο των πολιτών θεωρεί πως αναβαθμίστηκε από την ύπαρξη βιομηχανιών, όχι μόνο υπό τη στενή οικονομική έννοια, αλλά και υπό την έννοια της αστικοποίησης και αναβάθμισης του επαγγελματικού επιπέδου των κατοίκων (εξειδίκευση εργασίας, κίνητρα για μόρφωση κλπ). Όλα αυτά όμως στο βαθμό που η περιβαλλοντική υποβάθμιση δεν πρόλαβε να οδηγήσει σε σοβαρές βλάβες.

Γενικώς, η βιομηχανία στην Χαλκίδα κατά τη γνώμη του κ. Φάνη Σπανού, αν και αντιμετωπίστηκε συχνά με άδικη εχθρότητα, τόσο από τις τοπικές κοινωνίες και τις αρχές, όσο και από το ίδιο το προσωπικό της, αναμφίβολα συνέβαλε δραστικά στην αναβάθμιση όλης της περιοχής. Οπωσδήποτε με λάθη και παρενέργειες, αλλά και με όγκο και ισχύ που μπόρεσαν να κρατήσουν τη μεταπολεμική Εύβοια ζωντανή οικονομικά, αστικά και εν τέλει κοινωνικά.

Στη συνέχεια ήρθα σε επαφή με τον τέως δήμαρχο Χαλκιδέων Δημήτρη Αναγνωστάκη ο οποίος εξέθεσε την άποψη ότι η ευρύτερη περιοχή του Δήμου Χαλκιδέων, πλέον βρίσκεται σε οικονομική ύφεση, που κατά κύριο λόγο οφείλεται στην "αποβιομηχάνιση" και στη δραματική μείωση των θέσεων εργασίας στις εναπομείνουσες βιομηχανικές και μεταποιητικές μονάδες και βέβαια στην υποχώρηση του τριτογενούς τομέα στο σύνολό του. Η τοπική οικονομία από ανθούσα τις δεκαετίες του 80 και του 90, βρέθηκε ξαφνικά χωρίς εναλλακτικά σενάρια απασχόλησης του ενεργού της πληθυσμού, με αποτέλεσμα η ανεργία να ξεπεράσει κατά πολύ το μέσο όρο της περιφέρειας της Στερεάς Ελλάδας και το βιοτικό επίπεδο των κατοίκων της να υποστεί σημαντική υποχώρηση!

Βεβαίως η στρεβλή ανάπτυξη του τριτογενή τομέα στην περιοχή, χωρίς συγκεκριμένο σχεδιασμό, χωρίς καμία πρόβλεψη για περιβαλλοντικές επιπτώσεις από τις δραστηριότητες των βιομηχανικών μονάδων, υπέσκαψαν τη φυσιογνωμία και την ταυτότητα της περιοχής, υποθηκεύοντας στο βωμό της απασχόλησης και του κέρδους ακόμα και τη δημόσια υγεία. Χαρακτηριστικό παράδειγμα η λειτουργία του τσιμεντάδικου μέχρι και σήμερα στις παρυφές της πόλης της Χαλκίδας αλλά και η μέχρι πριν λίγα χρόνια λειτουργία της ΕΛΛΕΝΙΤ, σχεδόν εντός του οικιστικού ιστού της Χαλκίδας, που όπως αποδείχθηκε ήταν η αιτία για την απώλεια της πλειοψηφίας των εργαζόμενων της από καρκίνο!!! Σε αρκετές περιπτώσεις η δήθεν βιομηχανική ανάπτυξη, δεν δίστασε να "καπελώσει" ιστορικά και πολιτιστικά μνημεία, που θα μπορούσαν να προσελκύσουν χιλιάδες επισκέπτες όπως για παράδειγμα συνέβη με το Ναό της Αρτέμιδος στην Αυλίδα ανάμεσα στο Ναυπηγείο και το Τσιμεντάδικο, δίνοντας μια εναλλακτική μορφή ανάπτυξης στην περιοχή μας.

Είναι σαφές ότι συγκυριακά η ύπαρξη των βιομηχανικών μονάδων της περιοχής πρόσθεσαν, σε συγκεκριμένη χρονική περίοδο, στην τοπική οικονομία συμβάλλοντας έτσι στην καλλιέργεια ενός κλίματος ευμάρειας αλλά στην ουσία ναρκοθέτησαν και τορπίλισαν όλα τα στρατηγικά πλεονεκτήματα που διέθετε η ευρύτερη περιοχή της Χαλκίδας.

Σήμερα κατά τον κ. Αναγνωστάκη ο νέος διευρυμένος Καλλικράτειος Δήμος καλείται να επαναπροσδιορίσει την ταυτότητά του και να αναπτύξει

εκείνες τις πολιτικές που θα οδηγήσουν σε μια ισόρροπη, πράσινη και βιώσιμη ανάπτυξη με σεβασμό στις επόμενες γενιές και στο περιβάλλον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9 Συμβολή των Ιδιωτικών Επενδύσεων στην Τοπική Ανάπτυξη της Χαλκίδας

Όπως είδαμε από όλα τα παραπάνω οδηγούν στο ότι οι ιδιωτικές επενδύσεις βοηθούν την περιφερειακή ανάπτυξη καθώς δημιουργούν τις απαραίτητες συνθήκες για περαιτέρω εξέλιξη.

Είναι δεδομένο ότι η ιδιωτική επένδυση αποτελεί την ατμομηχανή της ανάπτυξης μια περιφέρειας. Οι επενδύσεις βοηθούν στην εξάλειψη της ανεργίας, με τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας. Στο πλαίσιο αυτό, είναι λογικό η δημιουργία του κατάλληλου πλαισίου για την ενεργοποίηση του εγχώριου επενδυτικού κεφαλαίου, αλλά και την προσέλκυση ξένων άμεσων επενδύσεων να αποτελεί για κάθε κυβέρνηση πολιτική πρώτης προτεραιότητας.

Το γεγονός της σημερινής επενδυτικής απραξίας μπορεί να αποδοθεί σε πολλούς παράγοντες και ένας κύριος είναι ο Αναπτυξιακός Νόμος. Ο νέος Αναπτυξιακός Νόμος πρέπει να έχει επιδοτήσεις οι οποίες να ωθούν στην ανάληψη επενδυτικών πρωτοβουλιών και στην ανάπτυξη αποτελεσματικών δράσεων.

Πρέπει να ληφθούν υπόψη σοβαρά, τα χαρακτηριστικά κάθε Νομού με βάση τα στοιχεία που έχουν καταγραφεί σε όλους τους Νομούς σχετικά με τις ανάγκες, τις προτεραιότητες, ώστε σύμφωνα με αυτά να αποφασιστεί η αναπτυξιακή πολιτική που θα εφαρμοστεί σε επίπεδο Νομού. Επιβάλλεται η περαιτέρω δραστική μείωση των φορολογικών συντελεστών, ώστε αφενός να παρέχεται μεγαλύτερο περιθώριο ανταμοιβής του επενδυτικού και επιχειρηματικού κινδύνου και αφετέρου να εξασφαλίζονται ίσοι όροι φορολογικού ανταγωνισμού και να ευνοείται η προσέλκυση επενδύσεων στη χώρα.

Απαιτείται η άμεση εφαρμογή αναπτυξιακών και επενδυτικών κινήτρων
Είναι επιβεβλημένη η άμεση εφαρμογή αναπτυξιακών και επενδυτικών
κινήτρων, όπως:

- Τα φορολογικά κίνητρα με τη μορφή αφορολόγητων αποθεματικών είναι μια πρόσφορη λύση.
- Επιχορήγηση εμπορικών επιχειρήσεων και παροχής υπηρεσιών, ειδικά εταιριών logistics, τηλεπικοινωνιών, υπηρεσιών ποιότητας και για δράσεις ηλεκτρονικής δικτύωσης, ηλεκτρονικού εμπορίου, πληροφορικής CAD, CAM.
- Αποσύνδεση επένδυσης από θέσεις εργασίας (ελαχιστοποίηση ή κατάργηση).
- Νέοι και παλιοί φορείς να είναι εντάξιμοι (κατάργηση 5ετίας).
- Να μπορούν να επιδοτούνται έργα δημόσια και αυτοδιοίκησης που γίνονται με «αυτοχρηματοδότηση», με συμμετοχή ιδιωτών-επενδυτών.
- Επιδότηση εξαγωγών από όλους τους κλάδους μεταποίησης, εμπορίου και υπηρεσιών (συμμετοχή σε εκθέσεις, κλαδικές μελέτες, κ.λπ.)
- Ένταξη γεωργικής μεταποίησης και εμπορίας αγροτικών προϊόντων (τυποποίηση - συσκευασία - εξαγωγή). (ποσοστό 45%).
- Αύξηση επιδότησης για εισαγωγή συστημάτων Ποιότητας (ISO 9000), Περιβάλλοντος (ISO 14000, EMAS, ECOLABEL), Ασφάλειας - Υγείας Εργασίας (OHSAS 180001), Ασφάλειας - Υγιεινής Τροφίμων (HACCP), στο 75%.
- Να μπαίνουν και μικρότερες επενδύσεις όσον αφορά παραγωγικό εξοπλισμό (min 15 εκατ.).

Οι επιδοτήσεις για τον τουρισμό είναι καίριας σημασίας για την Εύβοια.

Με τις επιδοτήσεις αυτές θα μπορέσουν να επενδυθούν στην αύξηση του αριθμού των κλινών, ή στην ανάπτυξη και άλλων, νέων, μορφών τουρισμού.

Όπως είναι:

- θρησκευτικός
- Αθλητικός
- πολιτιστικός
- αγροτουρισμός
- ορειβατικός
- εκμετάλλευσης τουριστικών πλοίων των τύπων

➤ συνεδριακός.

Αύξηση ποσοστού επιχορήγησης στην Εύβοια, στο 45% από 30%, για να μπορέσουν να αναπτυχθούν και οι κλάδοι μεταποίησης και βιοτεχνίας.

Σε αντίθεση με άλλα νησιά (και παρά το μέγεθός της) η Εύβοια δεν έχει αεροδρόμιο. Το 2002 ολοκληρώθηκε το νέο διεθνές αεροδρόμιο στη Αθήνα το οποίο απέχει μόνο μία ώρα από την πόλη. Επίσης η βελτίωση στις επικοινωνίες έδρασε καταλυτικά για προς βαθμιαίες αλλαγές στις προοπτικές της περιοχής:

- Υπάρχει μια αυξανόμενη ζήτηση για βιομηχανικές εγκαταστάσεις σε απόσταση 30χλμ κατά μήκος της εθνικής οδού, καθώς οι βιομηχανίες οδηγούνται μακριά από την περιοχή της Αθήνας για νομικούς, περιβαλλοντικούς και οικονομικούς λόγους.
- Νέοι χώροι διανομής αναπτύσσονται κατά μήκος της εθνικής οδού καθώς οι παραδοσιακοί Ελληνικοί τρόποι μεταφοράς εκσυγχρονίζονται πολύ γρήγορα.
- Η παράκτια περιοχή μεταξύ Χαλκίδας και Ερέτριας αναπτύσσεται ως περιοχή παραθεριστικών κατοικιών για τους Αθηναίους, και ως ένα θέρετρο διακοπών για τους αλλοδαπούς (κυρίως γάλλους) τουρίστες.
- Η ίδια η Χαλκίδα αναπτύσσεται όχι μόνο ως εμπορικό κέντρο , αλλά και ως τόπος καταλύματος για την Αθήνα - ο χρόνος της οδικής διαδρομής από την Αθήνα θα μειωθεί στην μία ώρα μετά την ολοκλήρωση της σύνδεσης των 15 Km με την εθνική οδό το 2009.Ως αποτέλεσμα οι τιμές στην ανερχόμενη αγορά του Αγίου Μηνά έχουν διπλασιαστεί τα τελευταία 4 χρόνια , είναι ακόμα όμως χαμηλές σε σύγκριση με τις τιμές της Αθήνας.
- Το 2008, τα νέα συστήματα σηματοδότησης και βελτιώσεις στις γραμμές θα κάνουν δυνατό η διάρκεια του ταξιδιού με το τρένο από τη Χαλκίδα στο κέντρο της Αθήνας για να μειωθεί σε πολύ λιγότερο από μία ώρα, και η Χαλκίδα θα έχει απευθείας σύνδεση με το αεροδρόμιο
- Μια νέα παράκαμψη γύρω από τη Χαλκίδα και την Αρτάκη θα διευκολύνουν την πρόσβαση στη λουτρόπολη της Αιδηψού και σε άλλες πόλεις όπως είναι η Λίμνη και τα Πολιτικά.
- Μεγάλες εκτάσεις γης ακριβώς απέναντι από την ηπειρωτική χώρα, οι οποίες έχουν γίνει κατοικημένες περιοχές, αλλά έχουν μικρό πληθυσμό λόγω έλλειψης υποδομής επικοινωνιών αναμένεται να αναπτυχθούν.

- Η περιοχή, παραλίες και τα κλαμπ της περιοχής, αποτελούν εδώ και πολύ καιρό τουριστικό προορισμό μονοήμερων εκδρομών. Η βελτίωση της επικοινωνίας σημαίνει ότι ακόμη και κατά τους χειμερινούς μήνες τα παραλιακά μπαρ και τα εστιατόρια είναι γεμάτα με Αθηναίους.
- Κατά τα τρία τελευταία χρόνια αλλοδαποί έχουν ήδη αρχίσει να οικοδομούν βίλες και αγοράζουν παραθαλάσσια διαμερίσματα στην περιοχή για να αποσυρθούν μετά τη συνταξιοδότηση τους.
- Στο πλαίσιο υποστήριξης της περιοχής , αναπτύσσονται νέα σχολεία (τα σχολεία της περιοχής έχουν πολύ καλή φήμη όσον αφορά στα επιτυχημένα αποτελέσματα εισαγωγικών εξετάσεων στο δημόσιο Πανεπιστήμιο). Ένα νέο πανεπιστημιακό νοσοκομείο είναι υπό συζήτηση. Το διοικητικό κέντρο της περιοχής θα αλλάξει τοποθεσία και είναι προς το παρόν υπό κατασκευή.
- Νέα εμπορικά κέντρα και καταστήματα λιανικής πώλησης - σούπερ μάρκετ (Carrefour ομάδα, Lidl, Dia), καταστήματα ρούχων (Sprider), και όλα τα μεγάλα καταστήματα ηλεκτρικών ειδών και ειδών υπολογιστών άρχισαν πρόσφατα να λειτουργούν. Νέα εκθέσεις αυτοκινήτων- Νέα καταστήματα με προϊόντα όπως το Praktiker αρχίζουν να λειτουργούν, όπως και στην Αθήνα.

Συνοπτικά, στην περιοχή γίνονται ριζικές αλλαγές προσφέροντας επενδυτικές ευκαιρίες , είτε χονδρικού και λιανικού εμπορίου, είτε κατοικίας ή αναψυχής και κατά τη γνώμη του γράφοντα ,θα είναι μία από τις ταχύτερα αναπτυσσόμενες περιοχές όχι μόνο στην Ελλάδα αλλά και στην Ευρώπη για τα επόμενα 10-15 χρόνια.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10

Συμπεράσματα - Προτάσεις

10.1 Συμπεράσματα

Παρατηρώντας διαχρονικά την εξέλιξη του νομού Εύβοιας φαίνεται ότι έχουν γίνει αρκετές επενδύσεις και οι λόγοι είναι πολλοί και έχουν αναφερθεί εκτενώς στα προηγούμενα κεφάλαια. Αναμφίβολα έχουν γίνει πάρα πολλές επενδύσεις και για πάρα πολλά χρόνια η περιοχή είχε ιδιαίτερη ανάπτυξη.

Η ιδιωτική επένδυση αναμφίβολα βοήθησε την περιοχή και θα την βοηθούσε περισσότερο αν υπήρχε συντονισμένη προσπάθεια και από το κράτος για καλύτερες υποδομές. Η αλόγιστη περιβαλλοντική μόλυνση έχει κατά πολύ καταστρέψει το φυσικό περιβάλλον στις βιομηχανικές περιοχές και είναι δύσκολο πλέον ακόμα για τις ήδη υπάρχουσες επιχειρήσεις να παραμείνουν εκεί. Πρέπει πλέον οι κάτοικοι και οι επιχειρηματίες της περιοχής να στραφούν σε άλλες μορφές ανάπτυξης.

Όπως έχει φάνει και από πιο πάνω αρκετές είναι αυτές οι επιχειρήσεις που επενδύουν στην περιοχή της Χαλκίδας και το κάνουν πλέον με περιβαλλοντική συνείδηση, όπως η ΔΕΗ. Αυτό φαίνεται θα βοηθήσει την περιοχή σε κάποια ανάκαμψη από την καταπόνηση του περιβάλλοντος. Στα πλαίσια της βιώσιμης ανάπτυξης και της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης και άλλες επιχειρήσεις, όπως η ΛΑΡΚΟ θα μπορούσαν να βοηθήσουν την εξέλιξη της περιοχής σε πρότυπο βιομηχανικό κέντρο.

Ο τουρισμός είναι μια καλή λύση, καθώς η ευρύτερη περιοχή της Χαλκίδας έχει αρκετά κάλο φυσικό τοπίο και αρκετές περιοχές που αν αξιοποιηθούν σωστά μπορούν να έχουν τουρισμό όλο τον χρόνο. Με την βοήθεια διαφόρων αναπτυξιακών προγραμμάτων ο νομός Εύβοιας θα μπορούσε να αναπτυχθεί ισόρροπα, καθώς διαθέτει και θάλασσα και βουνό. Έτσι ο τουρίστας θα μπορεί να προσέρχεται στην περιοχή όλες τις εποχές του χρόνου.

Πολλά είναι αυτά που μπορούν να γίνουν, τα αναπτυξιακά προγράμματα και οι επιχορηγήσεις, σε σύνδεσμο με την σωστή περιφερειακή πολιτική, μπορούν να βοηθήσουν την Χαλκίδα και να την προάγουν σε κέντρο

ανάπτυξης όχι μόνο του Νομού Εύβοιας αλλά και των γύρω νομών. Η Χαλκίδα έχει ήδη αρκετές ιδιωτικές επενδύσεις που δυστυχώς όμως χρειάζονται ανανέωση, για να αρχίσουν να αποδίδουν τα μέγιστα και πάλι και στις εταιρείες και στους κατοίκους. Οπωσδήποτε βεβαία χρειάζεται και η νέα επένδυση, φρέσκων επιχειρήσεων, όμως αυτό πρέπει να γίνει με έλεγχο και σίγα ώστε να μην ξαναγινούν τα λάθη που αναφέρθηκαν πιο πάνω.

Συνοψίζοντας μπορούμε να πούμε ότι η Χαλκίδα μπορεί να επιτύχει υψηλούς ρυθμούς ανάπτυξης σε σχέση με τις άλλες περιφέρειες διότι υπάρχουν αρκετές επενδύσεις στην περιφέρεια αυτή. Ωστόσο προκειμένου να επιτύχει τους στόχους της θα πρέπει να υπάρξει σοβαρός διάλογος ανάμεσα στις επιχειρήσεις, τους κατοίκους και τους ιθύνοντες του τόπου, ώστε να μεγιστοποιηθεί το αποτέλεσμα.

10.2 Προτάσεις

10.2.1 Η κρατική πρόνοια στην περίοδο της κρίσης για την Εύβοια.

Πολλά μπορούμε να προτείνουμε προκειμένου να οι τοπικές περιφέρειες να μπορέσουν να αντεπεξέλθουν στις σύγχρονες απαιτήσεις. Το κράτος θα πρέπει να δώσει σημαντική ώθηση και βοήθεια στους κατοίκους αυτών των περιοχών και να

- Ειδικά μέτρα για την γυναικεία επιχειρηματικότητα που προέρχεται από την απώλεια θέσεων εργασίας.
- Υποστήριξη διαφόρων φορέων όπως ο ΟΑΕΔ σε αυτούς που έχουν χάσει την δουλειά τους και προσπάθεια ανάπτυξης της επιχειρηματικότητας.
- Λειτουργία μητρώου διαγωνισμών του Δημόσιου στο διαδίκτυο για προμήθειες και έργα, ώστε να είναι ευκολότερη η πρόσβαση όλων των επιχειρήσεων

10.2.2 Στρατηγικοί στόχοι του δήμου Χαλκιδέων

Οι στρατηγικοί στόχοι πρέπει να είναι τέτοιοι ώστε να βοηθούν των στον σχεδιασμό έργων και ανάληψη δράσεων που θα έχουν αποτελέσματα ως προς την αντίστροφη της πληθυσμιακής στασιμότητας. Η στόχευση θα πρέπει να είναι ως προς τους παρακάτω άξονες:

- Στην προσέλκυση μόνιμων κατοίκων, μέσα από έργα διαμόρφωσης περιβάλλοντος διαβίωσης και κατοικίας υψηλών απαιτήσεων κυρίως όσον αφορά τα ποιοτικά χαρακτηριστικά της κοινωνικής και οικογενειακής ζωής, στοχεύοντας στην επωνυμία της πόλης όσον αφορά το Ανθρωπογενές Περιβάλλον και την ποιότητα ζωής.
- Η πόλη θα πρέπει να εξελίχθη και να αναδεχθεί σε κέντρο πολιτιστικής σημασίας. Οι υποδομές που θα κατασκευαστούν θα πρέπει να μπορούν να υποστηρίξουν διάφορες σχετικές δραστηριότητες. Απώτερος στόχος είναι η αύξηση της επισκεψιμότητας και οι δυνατότητες ανάπτυξης του Τριτογενούς Τομέα.
- Στην ανάδειξη Επιχειρηματικών Ευκαιριών και Δραστηριοτήτων του Τριτογενούς τομέα υποστηρίζοντας την δημιουργία ευνοϊκού περιβάλλοντος Επιχειρηματικής Ανάπτυξης σε σχέση με τον ανταγωνισμό της Αττικής και των άλλων περιοχών, στους τομείς του Εμπορίου, των Υπηρεσιών και τον ειδικό Τουρισμό.
- Να γίνει η περιοχή της Χαλκίδα συνώνυμη της ψυχαγωγίας και του τουρισμού σε όλη την διάρκεια του έτους.
- Την συνολική αναβάθμιση της πόλης με αναίρεση μονομηματικών ενδιαφερόντων και ανάδειξη χώρων, υπηρεσιών και δραστηριοτήτων.

10.3 Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ)

Το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) συμμετέχει στη χρηματοδότηση παρεμβάσεων, με σκοπό την προώθηση της

οικονομικής και κοινωνικής συνοχής μέσω της διόρθωσης των κύριων περιφερειακών ανισοτήτων και μέσω της συμμετοχής στην ανάπτυξη και την ανασυγκρότηση των περιφερειών.

Το ΕΤΠΑ προσπαθεί να προώθηση την αειφόρο ανάπτυξη και την σταθερή απασχόληση. Η κύρια αποστολή του ΕΤΠΑ είναι "Η συμβολή στην άμβλυνση των ανισοτήτων όσον αφορά την ανάπτυξη και το βιοτικό επίπεδο μεταξύ των διαφόρων περιφερειών, καθώς και τη μείωση της καθυστέρησης των λιγότερο ευνοημένων περιοχών.

Προς αυτό το σκοπό το ΕΤΠΑ έχει ένα πολύ συγκεκριμένο πλαίσιο μέσα στο οποίο δραστηριοποιείται και το οποίο αναφέρεται πιο κάτω. Εννοείται ότι όσον αφορά τον νομό Ευβοίας το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης μπορεί και πρέπει να παίξει σημαντικό ρολό για την ανάπτυξη και μεγέθυνση της εν λόγω περιφέρειας, καθώς αγγίζει ιδιαίτερα ευαίσθητες πτυχές της κοινωνικής ζωής, προβάλλοντας παράλληλα τρόπους και μέσα ώστε να αριστοποιήσει η λειτουργία της μέσα από διάφορα αναπτυξιακά προγράμματα.

1. Στο πλαίσιο της αποστολής του όπως αναφέρει ακριβώς ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1783/1999 του ευρωπαϊκού κοινοβουλίου (1999), το ΕΤΠΑ συμμετέχει στη χρηματοδότηση :

- παραγωγικών επενδύσεων οι οποίες επιτρέπουν τη δημιουργία ή τη διατήρηση σταθερών θέσεων απασχόλησης
- επενδύσεων σε υποδομές:
- οι οποίες, στις περιοχές που καθορίζονται συμβάλλουν στην αύξηση του οικονομικού δυναμικού, στην ανάπτυξη, στη διαρθρωτική αναπροσαρμογή και στη δημιουργία ή διατήρηση σταθερών θέσεων απασχόλησης στις περιφέρειες αυτές, συμπεριλαμβανομένων των επενδύσεων που συμβάλλουν στη δημιουργία και ανάπτυξη των διευρωπαϊκών δικτύων στους τομείς των μεταφορών, των τηλεπικοινωνιών και της ενέργειας, λαμβάνοντας υπόψη την ανάγκη να συνδεθούν με τις κεντρικές περιοχές της Κοινότητας οι περιοχές που μειονεκτούν από διαρθρωτική άποψη λόγω του νησιωτικού, ηπειρωτικού και απομακρυσμένου τους χαρακτήρα.
- οι οποίες αφορούν τη διαφοροποίηση των δραστηριοτήτων σε οικονομικές περιοχές και βιομηχανικές ζώνες που πλήττονται από μαρασμό, την

ανάπλαση υποβαθμισμένων αστικών περιοχών καθώς και την αναζωογόνηση και την άρση της απομόνωσης των αγροτικών περιοχών και των περιοχών οι οποίες εξαρτώνται από την αλιεία· τις επενδύσεις σε υποδομές των οποίων ο εκσυγχρονισμός ή η διευθέτηση αποτελούν προϋπόθεση της δημιουργίας ή της ανάπτυξης των οικονομικών δραστηριοτήτων οι οποίες συνεπάγονται τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένων των διασυνδέσεων με υποδομές που αποτελούν προϋπόθεση για την ανάπτυξη αυτών των δραστηριοτήτων

- της ανάπτυξης του ενδογενούς δυναμικού, μέσω μέτρων ενθάρρυνσης και στήριξης των πρωτοβουλιών τοπικής ανάπτυξης και απασχόλησης καθώς και των δραστηριοτήτων των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, στα οποία περιλαμβάνονται ειδικότερα:
  - οι ενισχύσεις στις υπηρεσίες που παρέχονται στις επιχειρήσεις, ιδίως στους τομείς της διαχείρισης, των μελετών και ερευνών της αγοράς, καθώς και των υπηρεσιών οι οποίες παρέχονται από κοινού σε περισσότερες επιχειρήσεις,
  - η χρηματοδότηση της μεταφοράς τεχνολογίας, στην οποία περιλαμβάνεται ιδίως η συγκέντρωση, η διάδοση πληροφοριών, η κοινή οργάνωση μεταξύ επιχειρήσεων και ερευνητικών εγκαταστάσεων και η χρηματοδότηση της εφαρμογής καινοτομιών στις επιχειρήσεις.
  - η βελτίωση της πρόσβασης των επιχειρήσεων στις δυνατότητες χρηματοδότησης και δανεισμού, μέσω της δημιουργίας και ανάπτυξης των κατάλληλων χρηματοδοτικών μέσων.
  - οι άμεσες ενισχύσεις στις επενδύσεις, στις περιπτώσεις που δεν προβλέπεται καθεστώς ενισχύσεων,
  - η κατασκευή υποδομών με διαστάσεις κατάλληλες για την τοπική ανάπτυξη και την ανάπτυξη της απασχόλησης,
  - οι ενισχύσεις στις δομές παροχής εκ του σύνεγγυς υπηρεσιών, με σκοπό τη δημιουργία νέων θέσεων απασχόλησης, εξαιρουμένων των μέτρων που χρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ)
- μέτρων τεχνικής βοήθειας στις περιφέρειες. Το ΕΤΠΑ δύναται να συμμετέχει στη χρηματοδότηση των επενδύσεων στον τομέα της εκπαίδευσης και της υγείας, συμβάλλοντας κατ' αυτόν τον τρόπο στη διαρθρωτική τους αναπροσαρμογή.

2. Κατ' εφαρμογή της παραγράφου 1, η χρηματοδοτική συμμετοχή του ΕΤΠΑ στηρίζει επί παραδείγματι, τους ακόλουθους τομείς:

- το παραγωγικό περιβάλλον, ιδίως για την ανάπτυξη της ανταγωνιστικότητας και των βιώσιμων επενδύσεων των επιχειρήσεων, ιδίως των μικρομεσαίων, καθώς και την ανάπτυξη της ελκυστικότητας των περιφερειών, ιδίως μέσω της αναβάθμισης του επιπέδου του εξοπλισμού τους σε υποδομές.
- την έρευνα και την τεχνολογική ανάπτυξη, με σκοπό την προώθηση της εφαρμογής των νέων τεχνολογιών και της καινοτομίας ή την ενίσχυση των ικανοτήτων έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης που συμβάλλουν στην περιφερειακή ανάπτυξη.
- την ανάπτυξη της κοινωνίας των πληροφοριών.
- την ανάπτυξη του τουρισμού και των πολιτιστικών επενδύσεων, συμπεριλαμβανομένης της προστασίας της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς, εφόσον δημιουργούν σταθερές θέσεις εργασίας
- την προστασία και τη βελτίωση του περιβάλλοντος, λαμβάνοντας ιδίως υπόψη τις γενικές αρχές της προφύλαξης και της προληπτικής δράσης προς υποστήριξη της οικονομικής ανάπτυξης, της μη ρυπαίνουσας και αποτελεσματικής χρήσης ενέργειας και της ανάπτυξης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας.
- την ισότητα ανδρών και γυναικών όσον αφορά την απασχόληση, ιδίως μέσω της δημιουργίας επιχειρήσεων και υποδομών ή υπηρεσιών που παρέχουν τη δυνατότητα αρμονικού συνδυασμού της οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής.
- τη διασυνοριακή, διακρατική και διαπεριφερειακή συνεργασία στον τομέα της αειφόρου περιφερειακής και τοπικής ανάπτυξης.

Βιβλιογραφία

Ξενόγλωσση

Beckmann Martin J., 1958, "City Hierarchies and the Distribution of City Size", Chicago journals, vol.6, no3

Brown, J.S. & Duguid P.,2001, 'Mysteries of the Region. Knowledge Dynamics in Silicon Valley', in the Silicon Valley Edge: A Habitat for Innovation and Entrepreneurship, Millar, W.F., Lee, C-M, Hancock, M. G. & Rowen, H. S. (eds) Stanford University Press, Stanford, pp. 16-39.

Brownrigg, M., 1973, The Economic Impact of a New University, Scottish Journal of Political Economy, Vol XX, No 2, June.

Brunel Sylvie, 2007, Η Βιώσιμη Ανάπτυξη, εκδόσεις ΤΟ ΒΗΜΑ

Marshall, A., Principles of Economics, London: Macmillan, 1920.

Porter, M. E., 1996, 'Competitive advantage, agglomeration economies and regional policy', International Regional Science Review, Vol. 19, no. 1&2, pp. 85-94.

Sachs, J.D., Scientific American 11/2005
Sinclair, M.T. and Sutcliffe, C.M.S, 1978, *The first round of the Keynesian multiplier*, Scottish Journal of Political Economy, vol 25, pp. 177-186

Sinclair, M.T. and Sutcliffe, C.M.S, 1978, *The first round of the Keynesian multiplier*, Scottish Journal of Political Economy, vol 25, pp. 177-186

Tsaliki P., 2009, "The Political Economy of Sustainable Development", JEL Q560, P480, P160.

VanOort, F.G., 2004, Urban Growth and Innovations: Spatially Bounded Externalities in the Netherlands, Asgathe, Aldershot.

Ελληνόγλωσση

Αργύρης Α., 1991, Περιφερειακή Οικονομική Μεγέθυνση υπό Καθεστώς Αβεβαιότητας, εκδόσεις αφοί Κυριακίδη, Θεσσαλονίκη.

Ελληνικό Δίκτυο για την Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη

Μπαρπαλής Γεώργιος, « Θετικές και αρνητικές επιπτώσεις στο Ν. Εύβοιας από τη βιομηχανική ανάπτυξη της ευρύτερης περιοχής Οινοφύτων – Σχηματαρίου» προσυνοδριακή εκδήλωση HELECO,2010

Καρανάσιος Νίκος, Η συνδρομή της Εκπαίδευσης από απόσταση στην Περιφερειακή Ανάπτυξη, ΤΕΙ Σερρών.

Σουμάχερ Ε.Φ.,1980, Το Μικρό είναι Όμορφο – Εκδόσεις, ΓΛΑΡΟΣ

Τσεγενίδη Κυριακή, οι επιπτώσεις της Αχωρικής Περιφερειακότητας στην Καινοτομία των Μικρομεσαίων επιχειρήσεων που βρίσκονται σε μειονεκτικά περιβάλλοντα. Πάτρα 2008

Τσόμσκι Νόαμ – Η Χειραγώγηση των Μαζών – Εκδόσεις SCRIPTA

Διαδικτυακοί τόποι

- www.plant-management.gr/index.php?id
- http://library.tee.gr/digital/m2479/m2479_babalis.pdf
- http://www.epohi.gr/index.php?option=com_content&task=view&id=2238&Itemid=33

- http://www.mou.gr/media/documents/hlektroniki_vivliothiki/koinotiko/kanonismoi/kan_1783_99.pdf

Παράρτημα

Στο νέο Πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα» (ΕΠΑΝ II) του Υπουργείου Ανάπτυξης για την Περίοδο 2007 – 2013, συνεχίζουμε και εμπλουτίζουμε τις επιτυχημένες δράσεις του ΕΠΑΝ της περιόδου 2000 – 2006.

Ο κεντρικός αναπτυξιακός στόχος του ΕΠΑΝ II είναι η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων και του παραγωγικού συστήματος, με έμφαση στη διάσταση της καινοτομικότητας.

Ο στόχος αυτός θα επιτευχθεί με δράσεις που υποστηρίζουν:

- Την επιτάχυνση της μετάβασης στην οικονομία της γνώσης,
- Την ανάπτυξη της υγιούς, αιεφόρου και εξωστρεφούς επιχειρηματικότητας,
- Την ενίσχυση της ελκυστικότητας της Ελλάδας ως τόπου ανάπτυξης επιχειρηματικής δραστηριότητας με σεβασμό στο περιβάλλον.

Οι βασικές προτεραιότητες του ΕΠΑΝ II για την περίοδο 2007 – 2013 είναι:

1. Η προώθηση της καινοτομίας, υποστηριζόμενη από έρευνα και τεχνολογική ανάπτυξη

Ενίσχυση της Έρευνας, της Τεχνολογίας και της Καινοτομίας σε όλους τους κλάδους οικονομικής δραστηριότητας ως βασικού παράγοντα για την αναδιάρθρωση της ελληνικής οικονομίας και την μετάβαση στην οικονομία της γνώσης.

Ενδεικτικές Δράσεις

- Δημιουργία Εθνικών Τομεακών Πόλων και δημιουργία – ενίσχυση Περιφερειακών Πόλων Καινοτομίας: Χρηματοδότηση δικτύσεων επιχειρήσεων, Πανεπιστημίων, ερευνητικών κέντρων, φορέων τοπικής αυτοδιοίκησης, κ.α.
- Δημιουργία καινοτομικών συνεργατικών σχηματισμών (clusters) σε πεδία αιχμής που θα εμφανίσουν ανταγωνιστικό πλεονέκτημα (π.χ. Βιοτεχνολογία, Ναυοτεχνολογία, κ.α.).
- Δημιουργία φυσικών ή/και δικτυακών κέντρων Αριστείας.
- Ενίσχυση Νέων και Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων μέσω της προώθησης δραστηριοτήτων Έρευνας και Τεχνολογικής Ανάπτυξης (ΕΤΑ).
- Ενίσχυση της Προσφοράς και της Ζήτησης Υπηρεσιών Έρευνας, Τεχνολογίας και Καινοτομίας (κουπόνια καινοτομίας για ΜμΕ, υποστήριξη δικτύων ΜμΕ και φορέων παροχής τεχνολογικών υπηρεσιών).

- Ενίσχυση για την απόκτηση διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας που έχουν προοπτικές εμπορικής εκμετάλλευσης.
- Δημιουργία νέων επιχειρήσεων υψηλής έντασης γνώσης για τη μετατροπή των προϊόντων της έρευνας και της γνώσης σε νέα προϊόντα και υπηρεσίες.
- Ενσωμάτωση της επιστήμης στον κοινωνικό ιστό και προώθηση του επιχειρηματικού πνεύματος στους νέους.

2. Η ενίσχυση της Επιχειρηματικότητας και της Εξωστρέφειας

Ανάπτυξη της ποιοτικής και εξωστρεφούς επιχειρηματικότητας με στόχο την παραγωγική αναβάθμιση της χώρας προς αγαθά και υπηρεσίες υψηλής προστιθέμενης αξίας, με ποιότητα, περιβαλλοντική ευαισθησία, ενσωμάτωση γνώσης και καινοτομίας.

Ενδεικτικές Δράσεις

- Ολοκληρωμένα Επιχειρηματικά Σχέδια για υποστήριξη παραγωγικών επενδύσεων που συμβάλλουν στην ενίσχυση της παρουσίας των ελληνικών επιχειρήσεων στην εγχώρια και στις διεθνείς αγορές, στην τεχνολογική ή οργανωτική καινοτομία, στην τυποποίηση και πιστοποίηση προϊόντων και υπηρεσιών.
- Επιχειρηματικότητα στον τομέα του περιβάλλοντος.
- Ενίσχυση των επιχειρήσεων του εμπορικού τομέα και των υπηρεσιών.
- Επιχειρηματική αριστεία.
- Ολοκληρωμένες και καινοτόμες παρεμβάσεις για τον εκσυγχρονισμό – αναδιάρθρωση του τουριστικού τομέα (π.χ. ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού, τουριστική αξιοποίηση παραδοσιακών κτισμάτων, αναβάθμιση τουριστικών λιμένων κ.α.).
- Ίδρυση νέων επιχειρήσεων από ομάδες πληθυσμού με περιορισμένη επιχειρηματικότητα (π.χ. γυναίκες, νέοι κ.α.) και σε περιοχές που πλήττονται από αποβιομηχάνιση και ανεργία.
- Ενίσχυση πρωτοβουλιών της ευρύτερης κοινωνικής οικονομίας.

3. Η βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος

Βελτίωση του θεσμικού περιβάλλοντος και των βασικών υποστηρικτικών δομών, υποδομών, μηχανισμών και εργαλείων που είναι απαραίτητα για την ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας, την ενδυνάμωση του ανταγωνισμού και την προστασία του καταναλωτή.

Ενδεικτικές δράσεις

- Αναβάθμιση και απλούστευση κανονιστικού πλαισίου (Εθνικό Σύστημα Εποπτείας Αγοράς, διερεύνηση μονοπωλιακών καταστάσεων, εξωδικαστική επίλυση διαφορών μεταξύ επιχειρήσεων κ.α.).
- Ανάπτυξη ενιαίου συστήματος δομών στήριξης επιχειρήσεων στη λογική μονοθυριδικής εξυπηρέτησης (one stop shop).

- Ανάπτυξη σύγχρονων χρηματοδοτικών εργαλείων όπως Κεφάλαια Επιχειρηματικών Συμμετοχών (Venture Capital), Κεφάλαιο Σποράς (Seed Capital), Μικροπίστωση κ.α.
- Εκσυγχρονισμός επιχειρηματικών υποδομών όπως για π.χ. Επιχειρηματικά Πάρκα, Θερμοκοιτίδες και Εκκολαπτήρια επιχειρήσεων, μετεγκατάσταση επιχειρήσεων σε Ε.Π. κ.α.
- Δράσεις για την ενίσχυση της προστασίας του Καταναλωτή και τη βελτίωση των μηχανισμών εποπτείας της αγοράς (π.χ. ενίσχυση υποδομής εργαστηρίων για την πιστοποίηση προϊόντων, εργαστηριακός έλεγχος, θεσμοί στήριξης και παρακολούθησης του εμπορικού τομέα κ.α.).
- Συμπλήρωση και αναβάθμιση τουριστικών υποδομών και υποδομών αξιοποίησης του φυσικού και πολιτιστικού αποθέματος (π.χ. υποδομές για ειδικές μορφές τουρισμού, ανάδειξη πολιτιστικών στοιχείων, όπως μουσεία και αρχαιολογικοί χώροι κ.α.).
- Δράσεις για την ανάδειξη – προβολή προϊόντων και υπηρεσιών (θεματικός τουρισμός, ολοκληρωμένη στήριξη τοποθέτησης ελληνικών προϊόντων σε διεθνή δίκτυα κ.α.).

4. Η ολοκλήρωση του ενεργειακού συστήματος της Χώρας και η ενίσχυση της αειφορίας

Εξασφάλιση του ενεργειακού εφοδιασμού της χώρας, στο πλαίσιο της επίτευξης των περιβαλλοντικών στόχων της, υποστήριξη της απελευθέρωσης της αγοράς ενέργειας και ένταξη της χώρας στα μεγάλα διεθνή δίκτυα μεταφοράς ηλεκτρισμού και φυσικού αερίου.

Ενδεικτικές Δράσεις

- Διείσδυση του φυσικού αερίου σε νέες περιοχές π.χ. Ανατολική Μακεδονία-Θράκη, Κεντ. Μακεδονία, Στερεά Ελλάδα, επέκταση αγωγού διανομής Οινόφυτα-Χαλκίδα κ.α..
- Επέκταση Εθνικού Συστήματος Μεταφοράς Φυσικού Αερίου.
- Ολοκλήρωση υποδομών υδροποιημένου Φυσικού Αερίου και κατασκευή νέων σταθμών ανεφοδιασμού.
- Διασύνδεση νησιών με το Εθνικό Σύστημα Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας.
- Κατασκευή Κέντρων Υπερυψηλής Τάσης (π.χ. ΚΥΤ Ρουφ, Πάτρας).
- Ενίσχυση και επέκταση του συστήματος μεταφοράς και του δικτύου διανομής ηλεκτρικής ενέργειας.
- Επενδύσεις παραγωγής ενέργειας από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΑΠΕ).
- Επενδύσεις βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης στο δευτερογενή και τριτογενή τομέα.
- Ενεργειακές επενδύσεις στο δημόσιο και οικιακό τομέα (π.χ. Πρόγραμμα Εξοικονόμησης Ενέργειας «Εξοικονομώ»).
- Ενεργειακές επενδύσεις στη νησιωτική χώρα.
- Ορθολογική διαχείριση φυσικών πόρων.

Στις προτεραιότητες του ΕΠΑΝ II συγκαταλέγεται και η αναβάθμιση των δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού μέσω προγραμμάτων κατάρτισης επιχειρηματιών,

εργαζομένων, ερευνητών, καθώς και απασχολούμενων στον τουριστικό τομέα του Πολιτισμού και της Υγείας.

Άμεσα Ωφελούμενοι:

- Επιχειρήσεις και συνεργασίες / δίκτυα / ενώσεις / clusters επιχειρήσεων όλων των τύπων και μεγέθους με έμφαση στις ΜμΕ και πολύ μικρές επιχειρήσεις.
- ΑΕΙ, ΤΕΙ, Ερευνητικά Κέντρα, Ινστιτούτα και Εργαστήρια του δημοσίου και ιδιωτικού τομέα, καθώς και δίκτυα αυτών.
- Φορείς εκκόλαψης ή ανάπτυξης της καινοτομίας και των επιχειρήσεων έντασης γνώσης (Τεχνολογικά Πάρκα, Θερμοκοιτίδες κ.α.).
- Τεχνοβλαστοί (spin offs και spin-outs: επιχειρήσεις που αξιοποιούν εμπορικά αποτελέσματα επιστημονικής έρευνας).
- Επιμελητήρια, δομές στήριξης της επιχειρηματικότητας και φορείς μεταφοράς τεχνολογίας.
- Φυσικά πρόσωπα, ερευνητές, εφευρέτες, επιχειρηματίες, επενδυτές.
- Άτομα από ειδικές κοινωνικές ομάδες (ΑΜΕΑ, ΡΟΜ, τρίτεκνοι κ.α.).
- Οι φορείς και οργανισμοί πιστοποίησης και οι μηχανισμοί εποπτείας της αγοράς.
- Ο Έλληνας καταναλωτής και οι καταναλωτικές οργανώσεις.
- Ελληνικά νοικοκυριά σε νέες περιοχές επέκτασης των δικτύων φυσικού αερίου.
- Επιχειρήσεις παραγωγής ενέργεια από ΑΠΕ και ΣΗΘΥΑ, εξοικονόμησης ενέργειας και βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης στον δευτερογενή και τριτογενή τομέα.
- Οι νησιωτικές και δυσπρόσιτες περιοχές της χώρας.

Έμμεσα Ωφελούμενοι: Όλοι οι πολίτες και επισκέπτες της χώρας.

I

(Πράξεις για την ισχύ των οποίων απαιτείται δημοσίευση)

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΚ) αριθ. 1783/1999 ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 12ης Ιουλίου 1999

σχετικό με το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (*)

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ
ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 162,

την πρόταση της Επιτροπής (2),

τη γνώμη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής (3),

τη γνώμη της Επιτροπής των Περιφερειών (4),

Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 251 της συνθήκης (5),

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) ότι το άρθρο 160 της συνθήκης προβλέπει ότι, το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) συμβάλλει στη διάδοση των κυριότερων περιφερειακών ανισοτήτων στην Κοινότητα· ότι, κατ' αυτόν τον τρόπο, το ΕΤΠΑ συμβάλλει στη μείωση της απόκλισης μεταξύ των επιπέδων ανάπτυξης των διαφόρων περιφερειών και στη μείωση της καθυστέρησης που παρουσιάζουν οι μειονεκτικές περιφέρειες ή νησιά, συμπεριλαμβανομένων των αγροτικών περιοχών·
- (2) ότι ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1260/1999 του Συμβουλίου, της 21ης Ιουλίου 1999, περί των γενικών διατάξεων για τα διαρθρωτικά Ταμεία (6) ορίζει, στο άρθρο 2 παράγραφος 2, ότι η κύρια αποστολή του ΕΤΠΑ είναι η στήριξη των στόχων αριθ. 1 και αριθ. 2 που προβλέπονται στο άρθρο 1, πρώτο εδάφιο, σημεία 1 και 2 του εν λόγω κανονισμού (εξέλιξη καλούμενοι «στόχοι αριθ. 1 και αριθ. 2»)· ότι τα άρθρα 20 και 21 του ίδιου κανονισμού ορίζουν ότι, το ΕΤΠΑ συμβάλλει στη χρηματοδότηση της διασυνοριακής, διακρατικής και διαπεριφερειακής συνεργασίας καθώς και στην οικονομική και κοινωνική αναβάθμιση των πόλεων και των προαστίων που διέρχονται κρίση· δύναμι των κοινοτικών πρωτοβουλιών· ότι τα άρθρα 22 και 23 του εν λόγω κανονισμού

ορίζουν ότι το ΕΤΠΑ στηρίζει τις καινοτόμες δράσεις σε κοινοτικό επίπεδο καθώς και μέτρα τεχνικής βοήθειας·

- (3) ότι οι κοινές διατάξεις των Διαρθρωτικών Ταμείων ορίζονται από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1260/1999· ότι είναι σκόπιμο να διευκρινιστεί η φύση των μέτρων που είναι δυνατόν να χρηματοδοτούνται από το ΕΤΠΑ· δύναμι των στόχων αριθ. 1 και αριθ. 2 των κοινοτικών πρωτοβουλιών και των καινοτόμων δράσεων·
- (4) ότι είναι σκόπιμο να διευκρινιστεί η συμβολή του ΕΤΠΑ, στο πλαίσιο της αποστολής του για την περιφερειακή ανάπτυξη, την αρμονική ισορροπία και απρόσκοπτη ανάπτυξη των οικονομικών δραστηριοτήτων, την επίτευξη υψηλού βαθμού ανταγωνιστικότητας, την επίτευξη υψηλού επιπέδου απασχόλησης, την ισότητα ανδρών και γυναικών και την επίτευξη υψηλού επιπέδου προστασίας και βελτίωσης του περιβάλλοντος·
- (5) ότι οι παρεμβάσεις του ΕΤΠΑ πρέπει να εντάσσονται στο πλαίσιο μιας συνολικής και ολοκληρωμένης στρατηγικής για την απρόσκοπτη ανάπτυξη και να εξασφαλίζουν αποτελέσματα συνεργίας με τις παρεμβάσεις των λοιπών διαρθρωτικών Ταμείων·
- (6) ότι στο πλαίσιο της αποστολής του, είναι σκόπιμο το ΕΤΠΑ να υποστηρίξει το παραγωγικό περιβάλλον και την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων, ιδίως των μικρομεσαίων· την τοπική οικονομική ανάπτυξη και την ανάπτυξη της απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της απασχόλησης στον πολιτιστικό και τουριστικό τομέα, στο μέτρο που αυτοί συμβάλλουν στη δημιουργία σταθερών θέσεων απασχόλησης· την έρευνα και την τεχνολογική ανάπτυξη· την ανάπτυξη των τοπικών, περιφερειακών και διευρωπαϊκών δικτύων, συμπεριλαμβανομένης της κατάλληλης πρόβλεψης στα εν λόγω δίκτυα στους τομείς υποδομής των μεταφορών, των τηλεπικοινωνιών και της ενέργειας· την προστασία και τη βελτίωση του περιβάλλοντος λαμβάνοντας υπόψη τις αρχές της προφύλαξης και της προληπτικής δράσης, της επανόρθωσης —κατά προτεραιότητα στην πηγή τους— των επιβλαβών για το περιβάλλον ενεργειών, και την αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει», ενσωμάτως ταυτόχρονα την μη ρυπαίνουσα και αποτελεσματική χρήση της ενέργειας και την ανάπτυξη των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας καθώς και την ισότητα ανδρών και γυναικών όσον αφορά την απασχόληση

(*) Η δημοσίευση αυτή ανυψώνει και επικαιροποιεί τη δημοσίευση αριθ. 161 της 26.6.1999, σ. 43.

(2) ΕΕ C 176 της 9.6.1998, σ. 35 κα.

(3) ΕΕ C 52 της 23.2.1999, σ. 12.

(4) ΕΕ C 407 της 28.12.1998, σ. 74.

(5) ΕΕ C 51 της 22.2.1999, σ. 1.

(6) Γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 19ης Νοεμβρίου 1998 (ΕΕ C 379 της 7.12.1998, σ. 178), απόφαση του Συμβουλίου της 14ης Απριλίου 1999 (ΕΕ C 134 της 14.5.1999, σ. 1) και απόφαση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 6ης Μαΐου 1999 (όχι δημοσιεύθηκε ακόμα στην Επίσημη Εφημερίδα). Απόφαση του Συμβουλίου της 21ης Ιουλίου 1999.

(7) ΕΕ L 161 της 26.6.1999, σ. 1.

- (7) ότι το ΕΤΠΑ οφείλει να διαδραματίζει ιδιαίτερο ρόλο υπέρ της τοπικής οικονομικής ανάπτυξης, στο πλαίσιο της βελτίωσης του πλαισίου ζωής και της χωροταξικής ανάπτυξης, ιδίως μέσω της προώθησης των τοπικών συμφωνιών για την απασχόληση και των νέων πηγών θέσεων απασχόλησης·
- (8) ότι το ΕΤΠΑ θα πρέπει να στηρίζει, στο πλαίσιο της αποστολής του, τις επενδύσεις για την αποκατάσταση των εγκαταλεηθέντων ζωνών, με την προοπτική τοπικής, αγροτικής ή αστικής οικονομικής ανάπτυξης·
- (9) ότι τα μέτρα κοινοτικού ενδιαφέροντος που λαμβάνονται με πρωτοβουλία της Επιτροπής διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στο πλαίσιο της επίτευξης των γενικών στόχων των κοινοτικών διαρθρωτικών δράσεων που ορίζονται στο άρθρο 1 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1260/1999· ότι, προς το σκοπό αυτό, λαμβάνοντας υπόψη την κοινοτική προστιθέμενη αξία, έχει ιδιαίτερη σημασία το ΕΤΠΑ να εξακολουθήσει να προωθεί τη διασυνοριακή, διακρατική και διαπεριφερειακή συνεργασία, συμπεριλαμβανομένης της συνεργασίας με περιφέρειες ευρισκόμενες στα εξωτερικά σύνορα της Ένωσης κατά την έννοια της συνθήκης, με μειονεκτικές νήσους, καθώς και τη συνεργασία με τις εξόχως απόκεντρες περιοχές λόγω των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών και περιοριστικών παραγόντων που αντιμετωπίζουν οι περιφέρειες αυτές· ότι, στο πλαίσιο της συνεργασίας αυτής, η αρμονική, ισορροπημένη και αειφόρος ανάπτυξη του συνόλου του κοινοτικού χώρου, και σε ό,τι αφορά τη χωροταξία, συμβάλλει στις ενέργειες υπέρ της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής· ότι είναι σκόπιμο να συνεχιστεί και να ενισχυθεί η συμβολή του ΕΤΠΑ σε μία ανάπτυξη αυτής της μορφής· ότι είναι ευκαίριο να στηριχθεί η οικονομική και κοινωνική αναβάθμιση των πόλεων και των προαστίων που διέρχονται κρίση προκειμένου να προωθηθεί μια αειφόρος ανάπτυξη των πόλεων·
- (10) ότι είναι σκόπιμο να καθοριστούν οι αρμοδιότητες για την έκδοση των εκτελεστικών διατάξεων και να προβλεφθούν ορισμένες μεταβατικές διατάξεις·
- (11) ότι θα πρέπει να καταργηθεί ο κανονισμός (ΕΟΚ) αριθ. 4254/88 του Συμβουλίου, της 19ης Δεκεμβρίου 1988, για τις διατάξεις εφαρμογής του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 2052/88 όσον αφορά το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (1).

ΕΞΕΛΩΣΑΝ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

Άρθρο 1

Αποστολή

Κατ' εφαρμογή του άρθρου 160 της συνθήκης και του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1260/1999, το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) συμμετέχει στη χρηματοδότηση παρεμβάσεων, όπως αυτές ορίζονται στο άρθρο 9 του εν λόγω κανονισμού, με σκοπό την προώθηση της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής μέσω της διοργάνωσης των κύριων περιφερειακών ανισοτήτων και μέσω της συμμετοχής στην ανάπτυξη και την ανασυγκρότηση των περιφερειών.

Προς το σκοπό αυτό, το ΕΤΠΑ συμβάλλει επίσης στην προώθηση της αειφόρου ανάπτυξης και στη δημιουργία σταθερών θέσεων απασχόλησης.

(1) ΕΕ L 374 της 31.12.1988, σ. 15· κανονισμός όπως τροποποιήθηκε τελευταία από τον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 2083/93 (ΕΕ L 193 της 31.7.1993, σ. 34).

Άρθρο 2

Πεδίο εφαρμογής

1. Στο πλαίσιο της αποστολής του, όπως ορίζεται στο άρθρο 1, το ΕΤΠΑ συμμετέχει στη χρηματοδότηση:

- α) παραγωγικών επενδύσεων οι οποίες επιτρέπουν τη δημιουργία ή τη διατήρηση σταθερών θέσεων απασχόλησης·
- β) επενδύσεων σε υποδομές
- i) οι οποίες, στις περιοχές που καθορίζονται στον στόχο αριθ. 1, συμβάλλουν στην αύξηση του οικονομικού δυναμικού στην ανάπτυξη, στη διαρθρωτική αναπροσαρμογή και στη δημιουργία ή διατήρηση σταθερών θέσεων απασχόλησης στις περιφέρειες αυτές, συμπεριλαμβανομένων των επενδύσεων που συμβάλλουν στη δημιουργία και ανάπτυξη των διευρωπαϊκών δικτύων στους τομείς των μεταφορών, των τηλεπικοινωνιών και της ενέργειας, λαμβάνοντας υπόψη την ανάγκη να συνδεθούν με τις κεντρικές περιοχές της Κοινότητας οι περιοχές που μειονεκτούν από διαρθρωτική άποψη λόγω του νησιωτικού, ηπειρωτικού και απομακρυσμένου τους χαρακτήρα.
- ii) οι οποίες, στις περιφέρειες ή περιοχές που καλύπτονται από τους στόχους αριθ. 1 και αριθ. 2 ή στις κοινοτικές πρωτοβουλίες που προβλέπονται στο άρθρο 20 παράγραφος 1 στοιχεία α) και β) του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1260/1999, αφορούν τη διαφοροποίηση των δραστηριοτήτων σε οικονομικές περιοχές και βιομηχανικές ζώνες που πλήττονται από μαρασμό, την ανάπλαση υποβαθμισμένων αστικών περιοχών καθώς και την αναζωογόνηση και την άρση της απομόνωσης των αγροτικών περιοχών και των περιοχών οι οποίες εξαρτώνται από την αλιεία· τις επενδύσεις σε υποδομές των οποίων ο εκουχρονισμός ή η διεύρυνση αποτελούν προϋπόθεση της δημιουργίας ή της ανάπτυξης των οικονομικών δραστηριοτήτων οι οποίες συνεπάγονται τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένων των διασυνδέσεων με υποδομές που αποτελούν προϋπόθεση για την ανάπτυξη αυτών των δραστηριοτήτων·
- γ) της ανάπτυξης του ενδογενούς δυναμικού, μέσω μέτρων ενθάρρυνσης και στήριξης των πρωτοβουλιών τοπικής ανάπτυξης και απασχόλησης καθώς και των δραστηριοτήτων των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, στα οποία περιλαμβάνονται ειδικότερα:
- i) οι ενισχύσεις στις υπηρεσίες που παρέχονται στις επιχειρήσεις, ιδίως στους τομείς της διαχείρισης, των μελετών και ερευνών της αγοράς, καθώς και των υπηρεσιών οι οποίες παρέχονται από κοινού σε περισσότερες επιχειρήσεις,
- ii) η χρηματοδότηση της μεταφοράς τεχνολογίας στην οποία περιλαμβάνεται ιδίως η συγκέντρωση, η διάδοση πληροφοριών, η κοινή οργάνωση μεταξύ επιχειρήσεων και ερευνητικών εγκαταστάσεων και η χρηματοδότηση της εφαρμογής κοινοτομιών στις επιχειρήσεις,
- iii) η βελτίωση της πρόσβασης των επιχειρήσεων στις δυνατότητες χρηματοδότησης και δανεισμού, μέσω της δημιουργίας και ανάπτυξης των κατάλληλων χρηματοδοτικών μέσων όπως αυτά που προβλέπονται στο άρθρο 28 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1260/1999,
- iv) οι άμεσες ενισχύσεις στις επενδύσεις, όπως αυτές ορίζονται στο άρθρο 28 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1260/1999, στις περιπτώσεις που δεν προβλέπεται καθιερωμένος ενισχύσεων,
- v) η κατασκευή υποδομών με διαστάσεις κατάλληλες για την τοπική ανάπτυξη και την ανάπτυξη της απασχόλησης
- vi) οι ενισχύσεις στις δομές παροχής εκ του σύνεγγυς υπηρεσιών, με σκοπό τη δημιουργία νέων θέσεων απασχόλησης εξαρτημένων των μέτρων που χρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ).

δ) μέτρων τεχνικής βοήθειας όπως προβλέπονται στο άρθρο 2 παράγραφος 4 δεύτερο εδάφιο του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1260/1999.

Στις περιφέρειες που καλύπτονται από τον στόχο αριθ. 1, το ΕΤΠΑ δύναται να συμμετέχει στη χρηματοδότηση των επενδύσεων στον τομέα της εκπαίδευσης και της υγείας, συμβάλλοντας κατ' αυτόν τον τρόπο στη διαρθρωτική τους αναπροσαρμογή.

2. Κατ' εφαρμογή της παραγράφου 1, η χρηματοδοτική συμμετοχή του ΕΤΠΑ στηρίζει επί παραδείγματι τους ακόλουθους τομείς:

- α) το παραγωγικό περιβάλλον, ιδίως για την ανάπτυξη της ανταγωνιστικότητας και των βιώσιμων επενδύσεων των επιχειρήσεων, ιδίως των μικρομεσαίων, καθώς και την ανάπτυξη της ελκυστικότητας των περιφερειών, ιδίως μέσω της αναβάθμισης του επιπέδου του εξοπλισμού τους σε υποδομές
- β) την έρευνα και την τεχνολογική ανάπτυξη με σκοπό την προώθηση της εφαρμογής των νέων τεχνολογιών και της καινοτομίας ή την ενίσχυση των καινοτήτων έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης που συμβάλλουν στην περιφερειακή ανάπτυξη
- γ) την ανάπτυξη της καινοβίας των πληροφοριών
- δ) την ανάπτυξη του τουρισμού και των πολιτιστικών επενδύσεων, συμπεριλαμβανομένης της προστασίας της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς, εφόσον δημιουργούν σταθερές θέσεις εργασίας
- ε) την προστασία και τη βελτίωση του περιβάλλοντος, λαμβάνοντας ιδίως υπόψη τις γενικές αρχές της προφύλαξης και της προληπτικής δράσης προς υιοθέτηση της οικονομικής ανάπτυξης της μη ρυπαίνουσας και αποτελεσματικής χρήσης ενέργειας και της ανάπτυξης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας
- σθ) την ισότητα ανδρών και γυναικών όσον αφορά την απασχόληση, ιδίως μέσω της δημιουργίας επιχειρήσεων και υποδομών ή υπηρεσιών που παρέχουν τη δυνατότητα αρμονικού συνδυασμού της οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής
- ζ) τη διασυνοριακή, διακρατική και διαπεριφερειακή συνεργασία στον τομέα της αειφόρου περιφερειακής και τοπικής ανάπτυξης.

Άρθρο 3

Κοινωνική πρωτοβουλία

1. Κατ' εφαρμογή του άρθρου 20 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1260/1999, το ΕΤΠΑ συμβάλλει, σύμφωνα με το άρθρο 21 του εν λόγω κανονισμού, στην εφαρμογή της κοινωνικής πρωτοβουλίας στον τομέα της διασυνοριακής, διακρατικής και διαπεριφερειακής συνεργασίας που αποσκοπεί να δώσει ώθηση στην αρμονική, ισορροπημένη και αειφόρο ανάπτυξη όλου του κοινοτικού χώρου

(INTERREG), καθώς και στην εφαρμογή της κοινωνικής πρωτοβουλίας για την οικονομική και κοινωνική αναβάθμιση των πόλεων και των προαστίων που διέρχονται κρίση, προκειμένου να προωθηθεί μια αειφόρος ανάπτυξη των πόλεων (URBAN).

2. Σύμφωνα με το άρθρο 21 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1260/1999, το αναφερόμενο στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου πεδίο εφαρμογής διευρύνεται με την απόφαση συμμετοχής των Τομέων σε μέτρα τα οποία είναι δυνατά να χρηματοδοτούνται δυνάμει των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 1784/1999 (*), (ΕΚ) αριθ. 1257/1999 (†) και (ΕΚ) αριθ. 1263/1999 (‡) ούτως ώστε να εφαρμοσθούν όλα τα μέτρα που προβλέπονται από το σχετικό πρόγραμμα κοινωνικής πρωτοβουλίας.

Άρθρο 4

Κοινοτόμες δράσεις

1. Σύμφωνα με το άρθρο 22 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1260/1999, το ΕΤΠΑ μπορεί να συμμετέχει στη χρηματοδότηση:

- α) μελετών, με πρωτοβουλία της Επιτροπής, που αποσκοπούν στην ανάλυση και τον εντοπισμό των προβλημάτων και λύσεων που έχουν σχέση με την περιφερειακή ανάπτυξη, ιδίως όσον αφορά την αρμονική, ισορροπημένη και αειφόρο ανάπτυξη του συνόλου του κοινοτικού χώρου, συμπεριλαμβανομένου του σχεδίου ανάπτυξης του κοινοτικού χώρου
- β) πλυστικών σχεδίων με τα οποία αναγκάζονται ή προτείνονται νέες λύσεις επί θέμάτων περιφερειακής και τοπικής ανάπτυξης, με στόχο τη μεταφορά των λύσεων αυτών, μετά το στάδιο της επίδειξης, στις περιφέρειες
- γ) ανταλλαγών καινοτόμων επιχειρήσεων που έχουν ως στόχο να προβάλουν και να μεταφέρουν την πείρα που αποκτάται στον τομέα της περιφερειακής ή τοπικής ανάπτυξης

2. Σύμφωνα με το άρθρο 22 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1260/1999, το αναφερόμενο στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου πεδίο εφαρμογής διευρύνεται με την απόφαση συμμετοχής των Τομέων σε μέτρα τα οποία είναι δυνατά να χρηματοδοτούνται δυνάμει των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 1784/1999, (ΕΚ) αριθ. 1257/1999 και (ΕΚ) αριθ. 1263/1999 ούτως ώστε να εφαρμοσθούν όλα τα μέτρα που προβλέπονται από το εν λόγω πλυστικό σχέδιο.

Άρθρο 5

Λειτουργικές εφαρμογές

Κάθε λειτουργία εφαρμογής του παρόντος κανονισμού θεσπίζεται από την Επιτροπή σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 48 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1260/1999.

Άρθρο 6

Κατάργηση κανονισμών

Ο κανονισμός (ΕΟΚ) αριθ. 4254/88 καταργείται από την 1η Ιανουαρίου 2000.

Οι παρατηρητές στον καταργούμενο κανονισμό νοούνται ως παραπομπές στον παρόντα κανονισμό.

(*) Βλέπε σελίδα 5 της παρούσας Επίσημης Εφημερίδας.

(†) Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1257/1999 του Συμβουλίου της 17ης Μαΐου 1999, για τη στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (ΕΤΠΓΕ) και για την τροποποίηση και κατάργηση ορισμένων κανονισμών (ΕΕ L 160 της 26.6.1999, σ. 80).

(‡) Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1263/1999 του Συμβουλίου, της 21ης Ιουνίου 1999 σχετικά με τις διαρθρωτικές ενέργειες στον τομέα της αλιείας (ΕΕ L 161 της 26.6.1999, σ. 54).

Άρθρο 7

Ρήτρα επανεξέτασης

Κατόπιν προτάσεως της Επιτροπής, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο επανεξετάζουν τον παρόντα κανονισμό το αργότερο στις 31 Δεκεμβρίου 2006.

Αλοφασίζουν σχετικά με την πρόταση αυτή με τη διαδικασία του άρθρου 162 της συνθήκης.

Άρθρο 8

Μεταβατικές διατάξεις

Οι μεταβατικές διατάξεις που προβλέπονται στο άρθρο 52 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1260/1999 εφαρμόζονται μισιαίς μισιαίς στον παρόντα κανονισμό.

Άρθρο 9

Έναρξη ισχύος

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την τρίτη ημέρα από τη δημοσίευσή του στην Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος.

Βρυξέλλες, 12 Ιουλίου 1999.

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
Ο Πρόεδρος
J. M. GIL-ROBLES

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος
S. NIEVIŠTO